

Värmlands Anor

2002:3

September 2002

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

ISSN 1400-1047

Årgång 19
Pris 40:-

Distriktsbarnmorskan Augusta Nilsson f. Westlindh i Hökhult gick ur tiden 1926. Ett par år senare kallade änkemannen, sjökapten Otto Nilsson, på fotograf Ludvig Åberg i Säffle. Fotografen lastade ut glasplåtar och kamera och gav sig ut till Ölseruds kyrkogård på Värmlandsnäs. Bilden av Otto Nilsson framför hustruns grav är ett av de 30.000 uppdrag Ludvig Åberg hann med under sina 65 år som fotograf i Säffle. Läs mer på sid 4-6.

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse. Föreningen är ansluten till Sveriges Släktforskarförbund.

Organisationsnummer 873201-6897

Föreningens adress

c/o Sander, Norra Berghaget,
667 32 Forshaga
E-post: lgsander@algonet.se

Medlemsavgift

Medlemsavgiften är 120 kr för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem (2002) till svenskt postgiro **46 96 60-5**. Medlemmar i Norge betalar 110 norska kronor + porto 40 respektive 30 kronor till norskt postgiro **7877.08.16652**

Arkiv

Arkivcentrum Värmland, Box 475,
651 11 Karlstad. Telefon 054 - 61 77 00.

Besöksadress: Arkivcentrum Värmland,
Hööksgatan 2, Karlstad

Hemsida

www.genealogi.se/varmland

Styrelsen

Ordförande Lars-Gunnar Sander,
Norra Berghaget, 667 32 Forshaga.

Tel 054-872754 Mobil 070 634 81 87

Vice ordförande K-G Lindgren,
Linnévägen 11, 661 43 Säffle.

Tel 0533-14124, mobil 070-5228549

Sekreterare Gunnar Jonsson,
Älvhagsgatan 25, 661 40 Säffle.
Tel 0533-10559

Kassör Liv Hagberg, Garvaregatan 4,
652 20 Karlstad. Tel 0730-327195

Ledamot Anette Carlsson, Hööksgatan 2A,
652 29 Karlstad. Tel 054-181872.

Ledamot Björn Grindegård, Skolgatan 2B,
667 22 Forshaga. Tel 054-873933

Ledamot Carl-Johan Ivarsson, V Takene,
Högbergsgatan, 661 94 Säffle.
Tel 0533-64082.

Suppleant Arne Berg, Kila, Vässby 2,
661 94 Säffle. Tel. 0533-63088

Suppleant Sigvard Boström, Brosätter 317,
660 57 Väse. Tel 054-861055.

Suppleant Eva Fredriksson, Karlag, 3C,
652 23 Karlstad. Tel. 054-189238

Suppleant Marianne Fröding,
Lambergsgatan 5, 652 21 Karlstad.
Tel. 054-853521

Valberedningen

Bernhard Granholm (sk), Ljunggatan 39C,
664 32 Grums. Tel 0555-61153

Råald Engelbrekt, Spångbergsvägen 88,
682 32 Filipstad. Tel 0590-10181.

Ingrid Johansson, Gansbyn, Sättra,
671 95 Klässbol. Tel 0570-461070

Materialförvaltare Fredrick Andreasson,
Bruksgatan 24 A, 667 32 Forshaga.

INNEHÅLL

3	Historien om ett porträtt
4	Bildskatt ger ansikten åt forna dagars säfflebor
7	Anders, en "flyttkarl" från Värmlandsnäs
8	Utan vinst eller förlust
12	Vid Midskogstallen
15	Adelsättlingar med namnet Wester
16	Värmlandsjubileet en fest
17	Höstens program
18	Slakten Petzälls ursprung
19	Antavla nr 93
20	Ordföranden har ordet
20	Ur andra medlemsblad
21	Antavla nr 94
22	Boktips
23	Arkiv- och Forskarkväll
24	Anor sökes
26	Föreningens utgivning av böcker och register

VärmlandsAnor utges som medlemstidning för Värmlands Släktforskarförning. Bidrag till tidningen, synpunkter på inriktningen och tips om händelser för bevakning mottas tacksamt av Redaktören. Citat ur VärmlandsAnor får göras, om källa anges.

Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera och sätta rubriker i insända bidrag.

Upplaga 1200 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare

Lars-Gunnar Sander, Forshaga

Redaktör

Carl-Johan Ivarsson, V Takene, Högbergsgatan, 661 94 Säffle.
Tel 0533-64082. cj.ivarsson@telia.com

Layout

Anette Carlsson, Karlstad

Tryck

Tryckeri AB Knappen, Karlstad

Manusstopp för 2002:4 är 4 november 2002

Historien om ett porträtt

Släktforskning kan börja på många sätt. Jag fick överta en del släktutredningar av min farfar som i sin tur fått en del material från sin barndomsvän arkitekten och hembygdsforskaren Lars Bäckvall. Han forskade om Klarälvdalen och då mest om sin hemsocken Dalby. Det feta pastoratet var Ekshärad, sätet för kyrkoherden i Älvdals församlingar. Där hade man råd att hålla informator till barnen och att skicka dem vidare för utbildning i Karlstad och sedan till något universitet. Den möjligheten hade inte komministerna i Dalby och Norra Ny.

Gottlund påpekar i sin dagbok att prästerna där uppfostrade barnen att bli bönder. Komministern i Dalby Dionysius Johannis Chenon (1746-1806) lät således bara ett av barnen studera, vilket förklarar att han nu har många ättlingar i Dalby socken, eller med rötter i den bygden. Många där har också forskat bakåt till Dalbyprästens morfars farfar, den invandrade "fransosen" Påke Harnesstryckare, som var verksam vid kronobruket i Fors (nuv. Storfors) och i Filipstad under 1600-talets första decennier.

Släkten Chenon och ursprunget

Sonen till harnesstryckaren var borgaren och rådmannen i "Philippistad" Denis Påkesson, eller som han med ett latiniserat namn kallas i ett gravkväde: Dionysius Paschilius. I gravkvädet skal-dar utnämnde biskopen i Göteborg, filipstadsfödde Johan Tingvall om Påkesson: "Sin härkomst kunde han av Frankeriket leda men var ej mindre än i franska seder lärdd han visste inget av falskhet eller flärd han hölt sitt ord i alla tider reda".

Två av Påkessons söner blev kyrkoherdar – Johannes Dionysius i Kila och Dionysius Dionysii Chenon i Filipstad. Den senare hade 13 barn, vilket gör att återfinnes i många släkters antavlor. Han levde mellan åren 1676-1740. Vår mest berömda författarinna Selma Lagerlöf har honom bland anfäderna. Likaså författaren och politikern Magnus Crusen-

stolpe, känd från de Crusenstolpeska kravallerna, ett upplopp i Stockholm 1838 som orsakades av att Crusenstolpe dömdes till fängelse för majestätsbrott. Brottet var att han beskyllt Karl XIV Johan för sabbatsbrott. Kungen hade undertecknat en utnämning på en söndag. Crusenstolpes släktskap går på modernet via släkterna Nymansson och Grave.

Magnus Jacob Crusenstolpe är möjligen den som är ansvarig för mytbildningen om Chenons franska adelskap. Han skrev en kortroman *Denis från Normandie* om en fransk adelsman som flyr undan förföljelse och slutligen hamnar i Filipstad. Enligt en uppgift i J. Johanssons *Ur Noraskogs arkiv* skulle "urchenonen" ha kommit från Saint Denis. I en tidningsnotis för många år sedan uppmärksammade jag att tonsättaren Emil Sjögrens änka, bosatt i Paris sedan många år, och själv Chenonättling, ansåg att släkten kom från trakten av Angoulême. Inte långt därifrån, åt Biscayahållet, finns ett samhälle Chenon och det kan ju vara grunden till hennes hypotes. Ursprunget kan ändå vara trakterna av Liège, som för de flesta vallonsmederna. Denna tolkning diskuteras av Kjell Lindblom i en artikel i *Släkthistoriskt Forum* 1999:5.

Släkttraditionen talar om ett adligt vapen, två blå duvor på en sköld av silver, som skulle ha brutits i två delar.

Släkten Chenons vapen.
Renritat av Anders Ohberg.

Kyrkoherde Dionysius Dionysii Chenon (1676-1740).
Porträttet tillhör Anders Ohberg, Solna.

Porträttet

Nu till porträttet av Dionysius Dionysii Chenon. Det är ett kopparstick varav ett exemplar ägs av en son till den, som jag tror, siste bäraren av namnet Chenon i Sverige. Hon hette Birgit Chenon, skådespelerska och kanske ihågkommen av någon som recitator i radion under 40-talet. Sticket är enligt Svenskt Biografiskt Lexikon utfört av Carl Erik Bergqvist. Denne arbetade åt Vetenskapsakademien 1739-1778, bl. a. som illustratör åt Linné. Porträttet har i sin underkant en delad sköld med en duva och en fransk lilja. Vidare en text författad av kyrkoherde Nils Jacob Nymansson, där det sägs att bilden är ett självporträtt av vår filipstadsprost. Det är nog möjligt. Enligt herdaminnet var han en händig man, som själv tillverkade "ackurata ur".

Historien om det franska adelskapet kan eventuellt förklaras av detta sköldemärke som eventuellt är ett sigill. Lennart Geijer skriver i sin bok om släkten Geijer att en gam på släktsigillet (ty Geier) lett till spekulation om ett möjligt tyskt adelskap, troligen helt utan grund.

Carl Henrik Höljfors

Bildskatt ger ansikten åt forna dagars säfflebor

Plåten förvaras brukar det stå på de gamla kabinettbilderna. Allt som oftast har väl bildarkiven försvunnit med fotografen, men ibland har glasplåtarna överlevt åren. Med den moderna dator-tekniken ökar möjligheten att relativt snabbt och billigt digitalisera de gamla plåtarna. I Säffle har ideella krafter nu gripit sig an fotograf Ludvig Åbergs stora samling av glasplåtar och snart har uttrycket plåten förvaras återfått sin relevans.

Flackande tillvaro

Det är inte alla orter som har det så väl förspänt som Säffle. När man nu inlett arbetet med att skapa en digital bildsamling har man nämligen två stora negativsamlingar att ge sig i kast med – det är dels Ludvig Åbergs efterlämnade glasplåtar, dels Wenzel Carlsbos arkiv. Medan Åberg var verksam åren 1891-1957 omspanner Ateljé Carlsbos verksamhet perioden 1926-1969. Samlingarna har under de senaste decennierna fört en flackande tillvaro och lagrats i alltifrån vedskjul till kyliga vindsutrymmen.

Först på tur står alltså Ludvig Åbergs plåtar. Ludvig Åberg är också den som, om någon, kan ges epitetet ”säfflebornas fotograf”. Han slog sig ned i Säffle redan 1891 och hann verka i den egna ateljén i Perssons gränd under 65 års tid. Under dessa år hann han med över 30000 uppdrag och så gott som alla säfflebor fastnade någon gång på Åbergs plåtar. För glasplåtar var det han ägnade sig åt – ända till 1957. Och bäst av allt är alltså att större delen av dessa ännu finns bevarade.

Ateljé även på Liljedal

Ludvig Åbergs upptagningsområde motsvarar i stort sett dagens Säffle kommun – d v s Värmlandsnäs och trakterna uppåt Gillberga och Långserud. Däremot har Svanskogsborna anlitat andra fotografer. Under seklets början hade Åberg en filial i Liljedal. Under glasbruksepoken

bodde ju tusentals personer på Liljedal och det är åtskilliga av dessa som hann besöka Åbergs filial i färjebacken. Genom verksamheten på Liljedal täcks även övriga Eds socken och delar av Grums in av Åbergs plåtar.

Ludvig Åberg nöjde sig dock inte med uppdragen i ateljén. Så fort något var på gång i köpingen tog han kameran på axeln och gav sig ut bland gator och hus. På så vis har Åberg haft en stor betydelse för dokumentationen av Säffles utveckling. För släktforskarna torde dock porträttbilderna vara av störst intresse.

Sittningsböckerna bevarade

Vad som gör dokumentationsprojektet extra värdefullt är att glasplåtarna är numrerade och att dessutom de många sittningsböckerna finns bevarade. På så vis kan man enkelt se vem som beställt en viss bild och det är ju givetvis en vägledning till vem bilden föreställer. Projektet, som hitintills drivs helt ideellt kommer dels att innefatta inscanning av glasplåtarna, men målsättningen är även att sätta namn på de avporträtterade personerna och dessutom samla in biografiska data om dessa.

Via fjolårets och årets sommarutställning i Säffle hembygdsgård lyckades man identifiera en stor del av de familjebilder som saknar nummer och ge namn åt många personer på de olika gruppbilderna. Ludvig Åberg har dokumenterat åtskilliga personal- och kamratgrupper och tog dessutom så gott som alla realskole- och konfirmationskort

Målaren Nils Falk var en välkänd personlighet på Värmlandsnäs. Bilden från 1917.

under drygt sex decennier. Vintertid har identifieringsarbetet fortsatt genom att man har kontaktat gamla säfflebor i förskingringen.

Föddes i Husaby

Ludvig Åberg föddes 1870 i Husaby, Västergötland, där fadern var lantbruksinspektör. Ludvig kom tidigt in i yrket och praktiserade i ett par ateljéer i Lidköping och Stockholm innan han 1891 kom till Säffle. Här öppnade han ateljé i Perssons gränd och där förblev han verksam fram till strax innan sin död 1958.

Hustrun Olga Johansson var född i småländska Tofteryd 1874, och gick ur tiden redan 1918. Ludvig Åberg blev då ställd ensam med de båda sönerna – Allan f. 1898 och Harald f. 1907. Allan blev lärare, men under andra världskri-

get gick han in på den militära banan. Han gifte sig med Olga Halvardsson, f 1898 i Södra Finnskoga, och var vid sin död 1945 bosatt i Molkom. Harald blev elektriker och utvandrade till USA. Han förlorade kontakten med fadern, men tycks ha avlidit i Chicago 1989. Allan Åberg var barnlös, och det är obekant om Ludvig Åberg efterlämnar några ättlingar i USA.

65 år i samma ateljé

Ludvig Åberg förblev bosatt invid ateljén i Perssons gränd. Säfte-Tidningens utsände möttes vid ett besök 1953 av "en vithårig, gråklädd farbror med svart fluga, vit skjorta och ståndkrage." Åberg hade då bott där i över sextio år och våningen beskrevs som varandes möblerad enligt gammalt mönster, "möblerna gick i mörkt, soffor och stolar var klädda med schagg och den moderna strukturen saknades helt. Lampskärmar, gardiner och draperier hade långa fransar och hela atmosfären tillhörde en förgången epok". Efter berättelser från äldre säfflebor kan artikelförfattaren nu också förnimma en stark cigarrdoft.

Ludvig Åberg sög nämligen mesta delen av sin tid på en cigarr. En gammal säfflebo berättade häromsistens om ett

Samtliga bilder tillhör Ludvig Åbergs samling som ägs av Säfte kommun.

besök hos Åberg och hur hon efter en stunds letande såg tobaksröken bolma ut genom ett nyckelhål. Därinnanför satt fotograf Åberg och gamle rektor Örtqvist djupt försjunkna i ett parti schack. Åberg ställde pjäserna åt sidan och gick raskt ut i ateljén för att ta ännu ett par bilder med den gamla ateljékameran.

Kulisserna – ett signum för Åbergs bilder

Om Åberg var sparsam med förändringar i hemmet så gällde det även själva ateljén. På så vis har bakgrundskulisserna blivit ett karakteristika på om en bild är tagen av Åberg eller ej. Först på 1940-talet lät han måla över en del av den ålderdomliga bakgrundskulissen. På många barnbilder figurerar även Åbergs uppstoppade ekorre. Den höll han ofta gömd under det svarta skynket och just som han skulle till att utlösa bilden tittade ekornen fram och framkallade i bästa fall ett leende hos de avporträtterade. Annars var den vita gunghästen och blomkorgen populära inslag när Åberg skulle komponera en bild.

Margit Silvé, Säfte, 1930.

Sittningsböckerna visar att Åberg hade sina sista uppdrag 1957 och några månader senare insomnade han i 88 års ålder. Som universell testamentstagare stod retuschören Ingeborg Ernlund, Åbergs allt-i-allo under alla år och en väl så viktig kugge i företaget. Det var inte så sällan som hon, eller hennes företrädare Astrid Forsell, även fick axla Åbergs roll bakom kameran.

Såväl bostadens som ateljéns lösegendom utbjöds till försäljning och det blev starten på glasplåtarnas fläckande tillvaro. Nu är de dock återförenade i Säfte kommuns ägo och snart väntar förvaring i ett brandsäkert arkiv. Åbergs pampiga ateljékamera hamnade så småningom i förre säfflebon Lars Korsells ägo. Genom hans försorg finns kameran numera till beskådande i Säfte hembygdsgård.

Noggrannhet Åbergs paroll

Vad som kanske mest karakteriserar Ludvig Åbergs gärning är begreppet noggrannhet. Vare sig objektet var en prisbelönt ko hos patron Mohn på Remmene, ett jaktlag på Uggleberg eller en skolklass i Västbro skola skedde arbetet med yttersta noggrannhet. Det kunde ta uppemot en halvtimme innan alla stod precis som Åberg ville att de skulle stå. Och

Ludvig Åbergs ateljé vid Perssons gränd förblev oförändrad under de 65 åren. I bakgrunden skymtar den stora ateljékameran som nu finns i Säfte hembygdsgård.

Bakgrundskulisserna hängde med under flera decennier och blev ett karakteristika för Åbergs bilder. Här är det sannolikt familjen Björlin som häncat sig i ateljén. Den unga flickan i mitten torde vara Gunnel Mossberg – sedermera bibliotekarie vid Riksdagsbiblioteket och maka till Gösta Bohman.

innan dess tog han inte kortet. Familjebilderna tog han framför ateljéns välkända kulisser, men ofta även ute i hemmen eller på gårdstunen. På så vis blev bilderna bestående konstverk och tidsdokument.

En del uppdrag var förenade med större möda än andra. Man kan föreställa sig den tidskrävande resan ut till Ölseruds kyrkogård där sjökapten Otto E Nilsson skulle avporträtteras framför hustruns grav (jämför VärmlandsAnors omslag).

En famn björkved och så tagning...

Att det var förenat med en stor investering att gå till fotografen vittnar Åbergs många sittingsböcker om. Uppemot tio kronor kunde en sitting kosta 1897, om man inte som bagare Gustaf Kihlberg betalade in natura. En famn björkved och så tagning... Det numera tummade familjekortet ligger ännu ett sekel senare i sondotterns byrålåda.

I sittingsböckerna, som finns bevarade från 1897 till den sista tagningen i april 1957, kan man lära känna säfflebygdens invånare. Först fotograferades den nyfödde, sedan blev det skolkort, konfirmationskort och realkort. Dessför-

innan hade man kanske hunnit ta ett par familjekort. Kanske tillsammans med hela släkten. Så samlade exempelvis de tio syskonen Johansson i Ingrirud 1914 sina familjer framför släktgården Byggnaga. Nära femtio personer blev det, och i skrivande stund är bara en kvar i livet.

Sedan blev det brudkort, kort tillsammans med barn och barnbarn och slutligen kanske även vid begravningen. Åberg kallades till sorgehuset, begravningsentreprenör Stenqvist körde fram likbilen och hela sällskapet ställde upp framför hemmet.

Skattkammare för släktforskare

När digitaliseringsarbetet så småningom är fullbordat kommer Åbergs arkiv helt klart att bli en skattkammare för släktforskarna. Här skall man snabbt och enkelt kunna få fram bilder på sina släktingar – och har man lite tur kan man kanske identifiera de många okända bilderna i det

egna familjealbumet.

Av Ludvig Åbergs drygt 30.000 bilder saknas dock tyvärr merparten av dem som togs mellan åren 1891-1911. Under första världskriget beordrades Åberg nämligen förstöra glasplåtarna eftersom de var överdragna med ett brandfarligt ämne. En del fotograferade han påpassligt av, men många är borta för alltid. En förlängning på bevarandeprojektet kan vara att låna in bilder från tiden innan 1911 och på så vis komplettera bildarkivet.

Claes Åkerblom

De som har Åbergbilder tagna innan 1911 får gärna kontakta VärmlandsAnor som kan förmedla kontakten med artikelförfattaren.

Med ett lakan förvandlades ateljén till ett vinterlandskap. Här 1906 med Emmy Andersson och dottern Maj g. Rudeholm.

Anders, en "flyttkarl" från Värmlandsnäs

Vi höll på att följa en gren av Bammerudssläkten från Botilsäter på Värmlandsnäs, Peter Funke och jag. I en brödraskara på fem var det inga problem att följa fyra av dem, de hade alla satt spår i samtiden. Men Anders Petter, den femte av dem, vad blev det av honom? Ett slag trodde vi att han dött som barn. Men det var den förste Anders Petter som gjort det, senare kom en ny med samma namn, och det var honom vi fick besvär med. Tydligt avvek han i flera avseenden från sina bröder.

Småningom hittade jag honom i By socken som dagkarl på Säffle gård. Där stod det i husförhörlängden att han tagit ut attest för att resa till USA, men det blev ingenting av med det. Troligen för att han, som också framgick av längden, var sjuklig och befriats från militärtjänst. Nu är vi en bit in på 1890-talet och Anders, som vi i fortsättningen nöjer oss med att kalla honom, har hunnit bli i 25-årsåldern.

Hemsocknen lockar tydligen och snart finner vi honom som dagkarl på Lilla Herrestad. Sedan snurrar han runt på gårdar i socknen. Eftersom jag bor i Ulricehamn, långt från Botilsäter, och kyrkböckerna från denna tid ännu inte finns tillgängliga på arkivet i Karlstad, där jag ibland forskar, skriver jag till pastorsexpeditionen i Millesvik och får värdefull hjälp av Gunnar Imberg, trots att han egentligen har semester. Det visar sig att Anders efter turerna i Botilsäter beger sig till Huggenäs, som ju ligger i Bro pastorat. Vid ett besök i Värmland passar jag på att under en resa från Säffle mot Karlstad svänga upp till pastorsexpeditionen. Jan Piscator har visserligen just låst dörren till expeditionen, men när han får höra mitt ärende förklarar han att värre bråttom är det ju inte än att han hinner hjälpa mig. Snabbt finner han Anders men bara för att konstatera att denne flyttat till Grums.

Jag är ju på väg åt rätt håll, så nästa uppehåll blir pastorsexpeditionen i Grums. Jodå, läser en vänlig dam, visst

har Anders kommit till Grums, men redan året därpå flyttade han vidare till Övre Ullerud. Nu har jag på sätt och vis tur igen, pastorsexpeditionen ligger i Deje, och dit hade jag ändå tänkt bege mig för att hälsa på en god vän. Han känner för övrigt väl den kvinnliga kyrkoskrivaren, så introduktionen går snabbt. Visst har Anders bott i Övre Ullerud, konstaterar hon snabbt, men bara för en kort tid! Stora Kil blir nästa anhalt, och eftersom vi båda misstänker att vistelsen också där blev av kort varaktighet, ordnar hon telefonkontakt med sin kollega i Kil, som bekräftar våra misstankar – Anders har efter ett kort uppehåll styrt kosan till Väse, hela tiden som dagkarl.

Gifter sig

Nu sitter jag i min dotters sommarhus vid Mängen utanför Molkom och funderar. Ska jag åka ner till Väse, det är ju bara ett par mil. Men först måste jag kontrollera pastorsexpeditionens öppettider. Kyrkoskrivaren vill veta mitt ärende och när hon fått det går hon efter kyrkboken. – Du kan bespara dej resan hit, säger hon, han flyttade ganska snart till Grums.

Men så länge stannade han i alla fall att han nu, drygt 40 år gammal, hann gifta sig. Den utvalda hette Albertina Andersson och var femton år yngre än mannen. Hon medförde en utomäktenskaplig dotter i boet, och snart tillkom ytterligare en dotter.

Nu blev det en kort vistelse i Grums igen, och därifrån flyttade familjen till Gillberga, där prostens Hans-Olof Hermansson på mitt brev kunde meddela att Anders blev statkarl på Björnö för att efter något år återfinnas som dagkarl i Ökne i samma socken. Men Grums utövade tydligen en stark lockelse på Anders, och på hösten 1929 begav sig familjen, som nu omfattade sju personer, åter dit. Och nu blev det inga längre flyttningar för Anders. Som dagkarl arbetade han visserligen på olika gårdar men hela tiden inom Grums, och här

avled han den 10 december 1945, 76 år gammal.

En inre oro?

Man kan förstås fundera över vad det var som drev Anders till de ständiga flyttningarna. Några avancemang inom arbetslivet var det ju inte fråga om. Kanske drevs han av en inre oro, en del tyder på att den sjukdom som registrerades för honom i yngre år, inte var av fysisk art. Som ungt karl med få ägodelar var väl flyttningarna inte så besvärliga, men med familj och åtminstone en del möblemang blev situationen förstås annorlunda. Kanske var det detta, och möjligen familjens krav, som gjorde att han till sist rotade sig i Grums.

Gunnar Högborn

Nytt från Värmlandsarkiv

Det har gjorts nyförvärv av mikrokort till Arkivcentrums forskarsal. Ca 4000 kort brandförsäkringar från Brandförsäkringsverket för byggnader på landet ca 1780-1925 finns redan på plats. Här ges bra möjligheter för lokalhistoriker, konstvetare m fl att studera byggnadsskick och byggnadsmönster i de olika socknarna över tid. Försäkringarna är topografiskt ordnade och omfattar både gårdar, kyrkor, skolor och industrier. En beställning har också gjorts av ca 2000 kort mantalslängder för Värmland 1640-1825. Dessa är hämtade från kammararkivet, och kompletterar häradsarkivarkiven samt de till största delen saknade längderna i länsstyrelsearkiven (på ULA -1779, brunna 1779-). Mantalslängderna beräknas vara på plats under hösten.

Thomas Kvarnbratt

Utan vinst eller förlust

Jag sitter framför den ljusstarka skärmen i Riksarkivets läsesal i Oslo och letar efter familjens anor bland indelta soldater i Värmland. I GMR Närke-Värmland från 1789 finner jag en av "mina soldater":

General Munster Rulla uppå Kongl. Nerike-Wermlands Regemente och Elfvedals Compagnie som efter Kongl. Majts Nådigste Förordnande Mönstrades af Öfverste Cammarjunkare och Öfversten för Kongl. Uplands Reg-te Högvälborne Friherre Herr Fabian Wrede samt tillförordnade Mönstrings Commisarien Adjutanten vid Upplands Reg-te Wälbe: Herr Pehr Martin.

Den 24 October 1789.

Reg.nr 1101

Comp.nr 112

Rotens namn Berga

Soldatens namn Jan Persson

Bergskildt, verml.

Ålder 30

Tj.tid 4

L. 5,8 ½

Gift

Denne Jan Persson Bergskildt är min morfars morfars far.

Jag letar vidare i nästa GMR från den 25 Junii 1792. Så plötsligt läser jag under *Elfvedals Compagnie*:

1101/112 Berga Jan Persson Bergskildt hade numret vid sista GM,

Död den 14 Sept. 1790.

Men – det är ju bara året efter förra mönstringen? En ung man, nu 32 år? !

I Hfl för samma år finner jag hans namn överstruket med anmärkning i kanten: "Död i Finland". Vad har hänt? Kriget har inhämtat "vår soldat".

Hittills hade jag väl sett på systemet med dess rotesoldater som ett ganska tryggt och bra "yrke" för en bondpojke i 1700 – och 1800-talets Sverige, som också gav dem en viss status i bondesamhället. Soldaterna var ju kvalificerade efter bestämda krav.

Ofta har jag undrat över hur soldaternas vardag egentligen var på soldattorpen. I Fryksdalen plöjde de väl sin lilla

jordbit, drog fisk i Fryken, gick på småviltjakt i skogen, säsongjobbade för storbönderna emellanåt. Ett litet belopp per år fick de för de plikter de hade påtagit sig: att möta upp till de årliga exerciserna på heden. På generalmönstringarna vart tredje år låta sig "munstras" av överstar och grevar med guldstjärnor på uniformsbrösten. Hålla sina vapen och sin utrustning i ordning. Medan barnflocken växte runt dem och frugan mjölkade korna och bakade det dagliga bröd. I fred och ro.

Där jag har suttit och låtit blicken glida nedefter rullornas sidor med soldaternas namn och nummer, rote, ålder och tjänsteår, har tanken kanske snuddat: det var väl också ett riskfyllt "yrke"? Soldaterna hade skrivit under på att tjäna sin Konung och sitt fosterland, i själva verket satt sitt liv i pant för det lilla torpet? Efter Napoleonkrigen låg Sverige där i fred med sina granar, sina småsjöar, sina vitstammiga björkhagar. Och soldattorp.

Skakande läsning

Men tidigare i historien? I ofredstider? Hur var det att vara rotesoldat då? Sva-

ret fann jag nu i rullorna: 1792 års General Munster Rulla är skakande läsning. Ur den gamla pertentliga skriften i militärt raka linjer stiger tragedierna fram från foliosidorna. Vid var- och vartannat soldatnamn står: "dödskjuten", "död af Blesseurer", "sotdöd på sjukhus i Porrosalmi", "död i St:e Micheli", "död i Christiina", "efterlemnad siuk i Finland", "död på Galären vid hemfärden", "död på sjukhus i Stockholm", "död under hemmarschen

Gustav III har gått till krig mot Ryssland året 1788. Som andra soldathustrur hade unga Maria Nilsdotter, min amoder, stått på farstutrappan på soldatbostället Berga i Ransby i Lysviks socken och vinkat adjö till sin Jan en sommar dag 1789, med den knappt ettåriga lillpojken på armen. Hon hade stått så varje gång mannen trampade iväg till exercisen på heden med gevär över axeln. Men denna gången var det plötsligt allvar.

¹ Regimentet blev troligen först sänt till Eda vid gränsen mot Norge (Danmark hotade med krigshandlingar) men blev senare på sommaren samlat i Karlstad.

Soldattorp i Tjustersby, Sunne.

Tabell 1:

Lista över förlusterna vid värmländska kompanier under svensk-ryska kriget 1788-1790 i Finland. Antal totalt. ^{x)}

Indelta soldater:

"dödskunden" i strid 1789 ("på Elgö")	2
"dödskunden" i "affairen" vid Pardakovski och Kärnakoski 30 April 1790	21
"dödskunden" i "attaquen" vid Savitaipala 4 Juni 1790	10
döda "af blesseurer" efter dessa strider	24
döda "i Finland" krigsåren och året efter – sårade, sjuka	422
"sotdöda" (i epidemier) på sjukhus i Finland	30
döda på Galären no 9 i oktober 1790 under överfarten tillbaka från Helsingfors till Stockholm efter fredsslutet	10
omkomna under hemmarschen från Finland	12
"efterlemnade sjuka" (sårade, invalider) i Finland, efter att resten av regementet dragit hem	34
döda "på Roten" efter krigets slut	32
	597

Officerare:

varav 1 föll i striden vid Pardakoski, 2 vid Savitaipale

Allt i allo **606**

Fångar:

4 st ^{x)} (1 kom sig hem) = 3

Fången av fienden = kan väl räkna som förlorade.

Tar vi med dessa får vi 609

Soldaterna skulle marschera till sin samlingsplats. Och kanske vidare därför. Hennes Jan var högväxt, 5,8 fot och rak i ryggen, ståtlig i sin uniform - livmunderingen, den höftlånga blå jackan med blänkande spännen (hade hon kanske inte själv putsat och gnidit dem tills de sken som solen), med röd krage, vita långstrumpor med röda strumpband, nyputsade svarta kängor, de vita bandolären över de breda axlarna, den höga hatten med vajande fjäderbuske. Hon var stolt över sin soldat, nu grumsades bilden av oro. Hon stirrade efter honom så länge hon kunde se den guppande fjäderbusken mellan björkarna.

Oron var inte ogrundad. Gustav III:s popularitet var dalande. Oppositionen växte. Ute i Europa var Sverige inte heller vad det varit. Ett lyckosamt krig kunde återupprätta Sveriges stormakts-tid och hans egen ära! Förhållandet till Ryssland var spänt, så Gustav III bestämde sig för att gå till krig.

Och så gick ordern ut till de indelta soldaterna. Bland dem var vår Jan Persson Bergskilt, från Berga rote, Ransbytorp i Lysvik vid Fryken.

Från mönstringsplatsen i Värmland marscherade 1101/112 Jan Persson Bergskilt och hans kamrater från

pojkar från Fryksdalen var knappast här-dade gaster. Jan sände nog sina tankar hem till torpet i Ransby, orolig för sin Maria och pojken. För vad kunde väl vänta dem därborta på andra sidan?

En besvärlig vinter

Jan och hans kumpaner blev förlagda i vinterkvarter vid den lilla staden Ekenäs.

"Vintern 1789-90 blev besvärlig. Käl-len och usla förläggningar ledde till att sjukdomar och missmod spred sig bland trupparna. Man var tvungen att utfärda en order om att soldaterna ej fick hugga sönder sina sågbockar för att få ved."

Då den 32-årige Gustaf Mauritz Armfelt kom till Savolax i början på april 1790 blev han så upprörd över de "barbariska" förhållandena i S:t Michel att han hotade med "strejk" om de inte blev bättre: "...bristande sjukhus, inga madrasser, inga täcken, otillräckliga medikamenter, otjenlig föda och brist på underfältsskärer hade mördat 400 man av Jönköpings regemente..."

Stort bättre var det knappast för de värmländska kompanierna. Det var inget "vinterkrig" med vita kamouflagedräkter över uniformerna på Gustav III:s tid. Man låg i bivack om vintern och krigade under sommarhalvåret.

Elfvedals Compagnie under sin capitaine Per Ribbing, med pukor och fanor över Örebro och Västerås till Stockholm. I dammet på Ladugårdsgärdet trängdes efterhand 9000 man från olika regementen.

Så stuvades de ombord på öppna galärer och slupar som seglades och roddes över Östersjön till Helsingfors. Det var inte precis en taxfree tripp med Viking Line. Överfärden tog 20 dygn. 112 Bergskilt slet vid sin åra och rodde galären i skift som de andra. Bond-

När snön smälte och talgoxarna kvittrade sin vårsång efter denna hårda vinter, marscherade därför vår Jan Persson Bergskilt, nr 112 från Berga rote i Lysvik, tillsammans med sina kumpaner i Elfvedals Compagnie, ut från lägret vid Ekenäs genom granskogarna de trettio milen österut till Saimens strand. Jan gick för att möta sitt öde.

Gränsen mot fienden Ryssland gick längs den stora Kymmene älv. Ryssarna hade förskansat sig dels vid broarna över sunden vid Pardakoski och Kärnakoski i sjön Saimen, dels vid Savitaipale kyrkby.

Ryskt motanfall

Den sista april, på Valborgsmässö-aftonen (som väl knappast firades på den tiden och i varje fall inte i fälten) "...skedde ett större ryskt motanfall mot Pardakoski och Kärnakoski, vilket dock slogs tillbaka av de svenska försvararna efter hårda strider. De båda värmlandsbataljonerna ansattes hårt och förutom att många sårades, stupade 21 soldater (bland dem 4 av Jans kamrater i Elfvedals Compagnie) jämte bataljonchefen Per Ribbing."

De 21 svenska män och deras kapten som dog "för Kung och Fosterland" i "affairen" vid Parda- och Kärnakoski den 30 april 1790 var samtliga från sex värmländska kompanier.

112 Bergskilt från Ransby var med i kamperna denna sista april. Han bärgade livet, men var han bland "de många sårade"? Det framgår inte av källorna. Det var långt hem till Lysvik vid Fryken, där Maria satt och ängslades med lillpojken Per i knäet. Hon kunde inte följa krigets

Tabell 2

Förluster vid striderna vid Parda- och Kärnakoski 30 april 1790

Från Öfverste Lieutnantens

Compagnie	5 sold
chefen, capitaine Per Ribbing	
"Elfvedals Comp.	4 sold
"Nordmarks Comp.	2 "
"Näås Comp.	1 "
"Tredje Majorens Comp. ...	4 "
"Second Majorens Comp ...	5 "

I tillägg kom fyra fångar.

Och alla de "blesseurade" som dog da-garna efter.

gång på TV-rutan hemma i kammarn, ingen telefon, ingen radio, inget brev gav henne någon kontakt med Jan.

Trots förlusterna – Armfelt ville vidare mot Villmanstrand. Men 3000 rysar stod i hans väg, förskansade på en höjd vid kyrkbyn Savitaipale några mil söderut. Den 4 juni 1790 lät Armfelt sina kvantitativt underlägsna trupper gå till stormanfall, som han trodde var överrumplande. Det var det inte.

"Affairen" vid Savitaipale blev en fiasko för svenskarna. Denna försommardagen kostade ytterligare 10 värmlänningar och 14 närkingar från Nerike-Wermlands Regemente och flera av deras officerare livet. En av Jan Persson Bergskilts kamrater från Elfvedals kompani var bland dem som låg kvar på "fältet", det kan tyda på att han själv deltog i det misslyckade anfallet som Armfelt senare fick stark kritik för.

Denna sommarnatt då Armfelts man-

nar fraktade sina sårade kamrater tillbaka till det urusla lägret vid Pardakoski, hade "vår" Bergskilt knappt 3 månader kvar att leva. Vi vet inte om han var bland de sårade och dog av sina skador, eller om han dukade under för den värsta fienden de flesta mötte här långt hemifrån: "fältsjukan", epidemier av tyfus, dysenteri, kolera. Medan det korta, men ödesdigra kriget för Värmland gick mot sitt slut.

Den 14 september, 1790, dog 1101/112 Jan Persson Bergskilt från Berga rote, Lysviks socken, 32 år, 7 månader gammal. Någonstans i Finland.

Jan Persson Bergskilt från Ransby i Lysvik hade inlöst sin pant till Konung och Fädernesland.

Ett förfärande resultat

"*Ryssland blev efter svenskarnas seger vid Svensksund benäget för fred, som slöts i Värälä den 14 augusti 1790 utan vinst eller förlust.*" Heter det i officiella

källor. För soldaterna och deras familjer där hemma på bostället var det bara förluster.

Av samtliga inkallade 1200 man från de 7 värmländska kompanierna kom över 600 man (597 soldater och 9 officerare) aldrig tillbaka hem till Värmland:

"Bara" 33 stupade i strid. De största förlusterna kom efter kamperna. De allra flesta dog "af Blesseurer", i epidemier: dysenteri, kolera ("sotdöd"), blev efterlämnade sjuka på lasarett i Finland då det decimerade regementet "gick hem", de dog av umbäranden ombord på galärerna, föll om under hem-marschen i höstkyla, regn och vind, sjuka, utmattade, med genomblöta stövlar och trasiga uniformer - en slagen armé i lervälling, halka och dimma.²

Så det var inte bara att gå hem efter avslutat jobb. Till frugan och ungarna där hemma på torpet. Ja, alltså för dem som kom från det med livet i behåll i själva kriget.

I Klingéus "För kung och fosterland" heter det: "Regementet marscherade från S:t Michel till Helsingfors mellan den 27 aug – 14 sept. Den 21 september inleddes överskeppningen till Sverige. Motvind och brist på proviant var några svårigheter som skulle övervinnas". Under överfarten på Galären no 9 i oktoberdagarna 1790 omkom 10 man, alla från Näs kompani. Soldaterna var "embarquerade på öppna fartyg, galerer och canonslupar, så att de äro alltid under bar himmel exponerade för all den kjöld och svårighet som wädet och luften nu medföra och hvarmed ganska få hafva helsa att hårda isynnerhet i en lång tid".

Sommaren och hösten 1790 då dödsbuden haglade ner i byarna i Värmland, måste ha varit världens undergång! Hur fick Maria Nilsdotter dödsbudskapet? Kom det en dag en kurir i uniform på farstustrappan på soldattorpet i Ransby, gjorde honnör till Maria Nilsdotter där hon stod med tvåårige Per på armen och överlämnade ett stort brunt kuvert med kunglig röd sigill. Ett brev som Maria förstod innehållet av.

Många änkor och faderlösa satt runt omkring på soldattorpen. De flesta måste

Tabell 3

Namnlista över indelta soldater och befäl från värmländska kompanier som "blef dödsdömda" under "affairen" vid Pardakoski och Kärnakoski i Finland den 30 april 1790:

Kompani				
Komp.nr	Rotenr	Rote	Soldatnamn	
<i>Öfverste Lieutenantens Compagnie</i>				
	178	20	Torsby	Bengt Bengtsson Torsfelt ^{x)}
	187	29	Hälleberg	Per Larsson Hällman
	196	38	Ås	Nils Larson Åsbom
	212	54	Husaby	Jan Jonsson Husman
	213	55	Skinnarbacka	Lars Persson Skinnare
<i>Second Majorens Comp</i>				
	1354	23	Hult	Jan Hultman
	1422	91	Gräsås	Lars Gräsås
	1455	124	Lunden	Jon Lundsfelt
	1480	149	Mällertud	Jon Mällertud
	1493	162	Högen	Jan Högfelt
<i>Tredje Majorens Comp</i>				
	816	1	Hälle	Anders Bryntesson
	827	9	V. Flunget	Erland B-son Flungfält
	932	114	Hult	Eric Mattson Hult
<i>Näas Compagnie</i>				
	1177	17	Håfverud	Nils OlssonHåfman
	1234	74	Smestad	Anders Svensson Smedfeldt
<i>Elfvedals Compagnie</i>				
	1021	32	Hornnäs	Per Larsson
	1081	92	Svånne	Sven Andersson
	1143	154	Tollstad	Anders Olofsson
	1144	155	Skärebol	Petter Jonsson
<i>Nordmarks Compagnie</i>				
	1530	28	Wäxlanda	Hans Djupfält
	1620	118	Rössbyn	Nils Ryss

² Se också: Rørslett, Maj Birgit: Namnlista över förlusterna vid Närke-Wärmlands Regemente i svensk-ryska kriget 1788-1790, Värmlandsarkiv.

flytta för att ge plats åt nästa rote-soldat. Ensamma, utan försörjning för sig och sina barn, som mistat sin pappa i kriget. Var människor så kuvade av hårda öden att deras förtvivlan och tårar inte har satt minsta spår i historien? Vi har inte hört mycket om detta "glömda krig".

"Dödsbudet från Finland var givetvis ett hårt slag för soldathustrun och barnen. Hur gestaltade sig deras liv under och efter finska kriget?" frågar Klingéus. För någon blev det fattighuset.

Flera privata insamlingar igångsattes för att hjälpa de avlidnas familjer och de skadade soldaterna. En penninggåva från näringsdrivande fördelades mellan soldatänkor och sårade soldater efter 1789 års strider. Året efter gjordes en ny insamling, de som blivit änkor 1790 fick 1 riksdaler och 12 skilling, sårade soldater/invalid 2 riksdaler 22 skilling och 6 runstycken.

Men "vår" Maria fann sin egen lösning: Året efter Jans död, "den 7 Majii 1791 blev roten ersatt med Nils Bengtsson Bergskilt, värmlänning, 24 år med 1 års tjänstetid, ogift." Maria hade tydligen inte låtit sig skrämmas av livet som soldathustru, så hon gifte sig helt enkelt med den unga nya soldaten på roten. 7 års ålderskillnad "fel" väg utgjorde hel-

Här skall Per Jansson Bergskilts soldattorp ha legat. Ett brunnslöck är kvar. Ransbytorp 1999. På bilden: författaren.

ler inget hinder. Så slapp Maria bryta upp och flytta till osäker framtid. Och Nils Bengtsson fick både jobb, nytt soldatnamn, boställe, hustru och barn på en gång.

Så får vi hoppas att den nya soldatfamiljen levde lycklig på torpet i alla sina dagar. Nils behövde i varje fall inte dra ut i något nytt krig. Men det var pojkvälpen Per, vars far stupade i Gus-

tav III:s ryska krig som förde vår släkt vidare.

Maj Birgit Rørslett

Litteratur:

Artéus, Gunnar(red), *Gustav III:s krig*. Berg, Lars Otto, "Närkingar i Gustaf III:s krig", *Livgrenadjären* 1998, s 37-38.

Ericson, Lars: *Svenska knektar. Indelta soldater, ryttare och båtsmän i krig och fred*. 1997.

Klingéus, Sören, "För Kung och fosterland": närkingarna och anfallet mot Savitaipale 1790, *Livgrenadjären* 1998, s.29-36.

Nordensvan, Carl Otto: *Värmlands regementes historia*.

Tabell 4

Indelta soldater och befäl från värmländska kompanier som "blef dödskutna" under "affären" vid Savitaipale den 4 juni 1790:

Kompani	Komp.nr	Rotenr.	Rote	Soldatnamn
Second Majorens Compagnie	1488	157	Lillerud	Hans Lillberg
Tredje Majorens Compagnie	857	39	Haga	Anders Elofsson Hagman
Elfvedals Compagnie	1023	34	Näås	Lars Hakvardsson
Christinehamns Compagnie	658	12	Flatorp	Jacob Ersson
	680	34	Giärdsbol	Anders Jacobsson
	683	37	Ö. Bjurvik	Anders Nilsson
	687	41	Rotatorp	Jonas Andersson
	762	116	Hagen	Lars Larsson
	785	139	Öst.Ulfsjö	Lars Svensson
	804	158	Boggerud	Olof Olsson

+ Capitain Thomas von Rappolt

+ Tredje Adjutanten vid Tredje Majorens Compagnie Nils Hindrich Eld

I tillägg återigen: alla de som dog av sina skador på fältlasaretten i tiden efteråt.

Kugelbergiska samlingen

Släktforskarförbundet har gjort försök med att skanna den Kugelbergiska klipp-samlingen i Kungliga biblioteket. Mycket god läsbarhet har uppnåtts både på skärm och vid utskrift. Förbundsstyrelsen har därför beslutat att fortsätta med projektet med syfte att tillgängliggöra hela klippsamlingen på CD.rom och/eller DVD.

Vid Midskogstallen

En gammal historia från Väse om brott och straff

Historien, som de gamla berättade under det de små andlöst och med skräck i ögonen lyssnade till dess hemiska detaljer, började i den stora, vackra bondgården, vars mäktiga röda manbyggnad står så trygg mot den mörka bakgrunden av skog, som sträcker sig nästan ända fram till huset baksida. Men på dess framsida fanns ännu för några år sedan den härliga gammaldags trädgården kvar med vad därtill hörde av fruktträd, buskar och blommor. En rikedom av härdiga törnrosor, både skära och vita, klängde högt på gavlarna, och runt om gårdsplanen fanns en hög häck av syren och spirea, som sände ut sin ljuvliga doft vida omkring. Landsvägen löper tätt förbi trädgården.

På denna trakt benämnes ej de olika ställena inom en by vid den tillfällige ägarens namn utan efter läget inom byn, t.ex. "Där uppe", "Där nere" eller "På åsen". Detta ställe kallades "På skogen".

På denna idylliska plats utspelades under 1830-talet ett drama, som blev mycket omtalat och som ännu lever i folkminnet. Gården, som länge varit i samma släkts ägo, innehades av bonden Lars Olsson och hans hustru. Makarna hade flera barn, av vilka Jan var äldst. Han var vid tiden för berättelsens början omkring 20 år.

Fadern var väl som folket mest: smakade brännvin gjorde väl så gott som alla i dessa hembrännings tider, och det ansågs nog varken för synd eller skam. Men Jan kunde nog inte hålla måtta i detta stycke, ty det hörs av de gamlas berättelse som om föräldrarna blivit oense med honom på grund av hans superi och oordentliga leverne.

Där på trakten fanns en medelålders kvinna som gick under namnet Prins-Kajsa. Hon bodde ensam i en stuga, som hon upplät till danslokal eller lekstuga, som man kallade det. Inte heller höll hon sig för god att skaffa hem brännvin åt dem, som så önskade. Då nu Jans föräldrar sökte ransonera starkvarorna, fann sonen på att hos Kajsa erhålla den

åtrådda varan. Det fordrades dock pengar till dessa affärer, och då Jan inte ägde några sådana, försökte han få av sin far. Denne förstod emellertid var pengarna skulle komma att hamna, varför han nekade att ge Jan några. Gräl och uppträden uppstod mellan de båda, och Jan försökte t.o.m. stjäla pengar ur faderns skrivbordslåda men ertappades och måste ge upp försöken. Det var vid den tiden som Prins-Kajsa började tala så underligt till Jan, som hon ofta bjöd på brännvin. Hon förespeglade honom hur bra han skulle få det, om föräldrarna kom undan. Då blev han ju egen herre, äldste sonen i gården som han var. Han kunde då göra som han själv behagade, och behövde inte krusa någon för några fattiga styvvar till en kanna brännvin.

Till en början förstod Jan inte riktigt vart Kajsa ville komma med sitt prat, men han gjorde allt flera besök hos fresterskan, som hade en bestickande förmåga att övertyga den svage och enfaldige Jan. En kväll då han lämnade Prins-Kajsa hade han i fickan en strut arsenik, som gumman skaffat honom. Nu avvaktade den förvillade ynglingen endast det lämpliga tillfället att sätta sin hemiska plan i verket efter de anvisningar han fått av sin medhjälperska.

Det var en vacker morgon i slättanden. Man var tidigt uppe och ordnade, ty i dag skulle man köra in hö i en lade på ett skifte, som låg ett stycke från gården. Frukosten, som bestod av kalvsylta och stekt potatis, var färdig, men på grund av olika orsaker åt ej hela familjen samtidigt. Tjänstefolket och barnen åt först, under det att husmodern stökade i matboden och härav blev försenad. Lars Olsson själv hade ett ärende till en granngård och kunde ej passa tiden så noga.

Den nioåriga Maria satt inne i köket, då brodern Jan kom in och gick fram till spisen. Hastigt tog han upp en pappersstrut ur fickan och skakade ur dess innehåll över potatisen samt rörde om i den litet.

"Vad har du där?" frågade Maria

barnsligt. "Si.. sitter du där?" Jan ryckte häftigt till. Han hade inte observerat systemen. Men så skrattade han och sa: "Asch, bara lite salt, för jag tror att mor glömt att salta potatisen i dag, det kändes så...". Men då systemen kom och ville se på papperet, kastade han det på glöden.

Sen gick syskonen ut, men modern, som nu var färdig med sina bestyr, kom in och åt brädslande av maten utan att fästa sig vid den besynnerliga bismaken. Hon gick sedan ut igen. Om en stund kom även fadern in för att äta, och lilla Maria satte fram maten och slog sig ner på soffan. Hon brukade få diska och ordna litet inne sådana här dagar, då alla skulle ut i arbete. Hon kände sig inte så lite viktig här för. Plötsligt sköt fadern undan tallriken. "Vad smakar det för elände av maten i dag?" muttrade han och gjorde en grimas. "Smakar den inte bra?" undrade Maria. Hon tillade: "Jan har saltat den ur en strut, som han tog ur fickan!"

Lars Olsson anade nu genast att allt inte stod rätt till. Han sökte reda på Jan. "Har du blandat nåt elände i maten?" "Nej!" Jan grep hårt tag i armen på lillsystemen och uppmanade henne hotfullt att tåga. Men hon teg ej utan talade i stället om flera gånger för allihop att Jan "saltat" potatisen.

Emellertid var redskap och åkdon iordningsställda, och man begav sig till utskiftet. Efter en kort stund ansattes husbondfolket av häftiga magplågor, som gjorde dem alldeles utmattade. Korna gick i bete i närheten, och pigan Maja skyndade dit för att mjölka en av dem, ty nysilad mjölk är ett bra kräkmedel då den dricks spenvarm. Lars Olsson, som endast smakat helt lite av den förgiftade maten, kräktes och blev efterhand bättre,

Du kan bli Stödjande medlem i Sveriges

Släktforskarförbund, för bara

180 kr/år. Du får Släkthistoriskt Forum, Svenska Antavlor, köprabatter m.m.

Sveriges Släktforskarförbund,

Box 30222, 104 25 Stockholm. Tel. 08-695 08 90.
E-post: genealogi@genealogi.se

men hustrun kräktes ej fastän en klok gumma Fox-Britta, som bodde i närheten tillkallades och blandade senapspulver i mjölken.

Åkdonen, som denna tid användes vid hökörning, kallades långkärror. Den sjuka lades nu på en sådan kärra, och hela arbetslaget vände tillbaka till hemmet, där lilla Maria helt beskäftigt stökade och såg efter de mindre syskonen.

Drängen fick rida med bud till läkaren, barnen sprang uppskrämda och gråtande omkring henne, där hon låg i köskammaren. Även Jan kom in och beklagade att modern blivit så sjuk, men hon ropade att han skulle gå ut, så att hon slapp se den, som förgiftat henne.

Den hemska dagen förrann. På natten utbröt ett häftigt åskväder, det värsta i mannaminne, sade de gamla, men mot morgonen, då himlen åter klarnat, slutade den sjukas kamp. De svåra plågorna och krampanfallen hade uträttat sitt värv, och anden löstes för att i en annan tillvaro måhända finna svar på livets gåtor.

Nu kom läkare och länsman. Den förre företog s.k. liköppning och konstaterade arsenikförgiftning som dödsorsak. Länsmannen tog hand om Jan sedan man i en ficka i hans helgdagskläder funnit utspillt ett vitt pulver: arsenik.

Nu gällde det att utröna, varifrån pulvret kommit, och spåren ledde till Prins-Kajsa, som dock förnekade allt vetskap om det skedda. Men hon hade inte varit nog försiktig, utan man fann vid en undersökning i stugan en påse arsenik undanstucken i fodralet till en gammal klocka. Hon var nu överbevisad för delaktighet i brottet men fick enligt den tidens lagar endast några dygns "vatten och bröd" som straff.

Men Jan slapp inte så lindrigt undan. Då domen föll löd den på dödsstraff, och avrättningen skulle verkställas genom halshuggning. Det var ej frågan om sinnesundersökning eller förmildrande omständigheter på den tiden. Det var den "rättvisa" lagen, som utmätte straffen enligt gamla vedergällningsprincipen lika för lika, tand för tand, den skyldige hade endast i dylika fall att sona brottet med sitt eget livs förlust.

Avrättningsplatsen var belägen just på gränsen mellan tvenne socknar. Efter den jättestora tall, som växte där, kallades platsen helt enkelt "Vid Midskogstallen". Så heter den än i dag, fastän tallen nu är

I Väse A1:22A 2/7 sidan 70 står följande:

Glumserud

B: Lars Jansson född 25/7 1791

H. Maria Andersdotter Född 29/1 1794 Död 28/9 1838 af förgiftn.

S. Jan född 11/8 1814. Dömd till döden och halshuggen den 21/11 1839

S. Anders född 26/9 1818

S. Erik född 19/6 1822

D. Anna Maria född 21/5 1831

S. Olof född 7/7 1834

borta.

Själva platsen ligger strax intill landsvägen, varifrån en ganska bred avtagsväg ledde fram till den tämligen vida, låga kulle, där stupstocken vid avrättningsstillfällena var uppställd och täckt med nybrutet granris. Litet ifrån stod den omålade kistan färdig att så snart den närvarande läkaren konstaterat "dödsfallet" mottaga delinkventens jordiska kvarlevor, varefter begravningen skedde i det strax väster om platsen belägna kärret, Blåkärret kallat, där kistan sattes ned sålunda, att den delvis stod ovan jord. Dess hemska åsyn skulle vara "androm till varnagel". Så begravdes även grova brottslingar, som dömt eller tagit sig själv av daga i häktet.

Det var en kall, blåsig höstdag¹ år 1839. Marken var frusen men ännu var det barbacke, fastän glesa snöflingor kom drivande med vinden, bebådande vinterns ankomst. På alla vägar, från när och fjärran, syntes stora skaror av människor på väg mot Midskogstallen, där Jan på Skogen i dag efter mer än ett års vistelse i fängelset skulle sona sitt hemska brott. Männen skulle ju stå i spetsgården omkring platsen, men det var vanligt att även kvinnorna följde med för att bevittna det intressanta och sällsynta skådespelet. Bäst att passa tillfället, ty ingen visste när ett sådant på nytt skulle inträffa.

De som ej kunde komma nog nära, brukade klättra upp i närstående träd, men det hände att de nyfikna överskattat sina nerver och helt sonika i det kritiska ögonblicket trillade avsvimmade ner från "läktaren".

Denna kalla dag, under det att allmogen väntade på huvudpersonens ankomst, talades det mycket om Jan. Man hade hört, att han aldrig visat någon sorg eller ånger över sitt brott, inte heller någon ångest eller rädsla inför det väntande

straffet. Han hade fått sitta så där länge i häktet därför att fängelsepastorn ville försöka om han skulle kunna förmå den dömde att söka Guds nåd, vilken var den enda som återstod nu, då lagens strängaste straff blivit utmätt åt honom.

Folket ryste när man talade härom, och den 20-årige Hinrik på Heden tyckte att hans läskamrat, den rundkindade och rödblommiga Anna i Mosserud (dessa båda var signaturens blivande morföräldrar) såg riktigt blek och försagd ut. Och det var ju inte så mycket att undra på.

Under väntetiden talades det om liknande händelser som utspelats på denna plats och som ej låg längre tillbaka i tiden än att de fortfarande levde i friskt minne hos den äldre generationen. Ungdomarna ville gärna lyssna till de äldres berättelser och stod i en tät klunga omkring Erik Larsson i Mosserud och Anders Larsson på Heden (signaturens respektive mormors- och morfarsfar), vilka samspråkade om de båda bönderna från Ölme, som aldrig kunnat samjas sedan den flicka Per Svärd ville ha till hustru givit sitt ja-ord till Sven Ersson. Alla upptänkliga medel att skada och förarga sin antagonist hade Per begagnat sig av, och då han såg, att Sven ändå lyckades bra i sina företag kände hans vrede och avund inga gränser. En mörk senhöstdag som denna kom de båda männen samtidigt till kvarnen för att mala. Mjölaren, vilken liksom allmänheten för övrigt kände till förhållandet mellan de två, lät Sven mala först så att han skulle hinna undan den andre. Men Per, som sett en skymt av Svens öppna glada ansikte, där lyckan liksom lyste, kände avundens kval martera sig. Hämnet tankarna uppsteg med förnyad styrka och

då han omsider kom på hemväg körde han allt vad unghästen kunde lägga ut. Nära hemmet upphanns Sven Ersson, som tagit saken lugnt. Sven blev kvar på platsen med krossat huvud. Per nekade ej då han, så gott som självtagen, häktades. I århundradets sista år sonade han sitt brott vid Midskogstallen. De båda – Erik Larsson i Mosserud och Anders Larsson på Heden – mindes så väl den härliga vårdagen det skedde, hur lugn och oberörd Per varit inför döden. Ja, han hade sjungit på en psalmvers i det sista

... Annat hade det varit då Margret Persdotter avrättades. Hon som tjänat hos den gamla rika fröken, faster till patronen på Björkholmen. Skall sanningen fram så hade folk aldrig tyckt om Margret med sitt tataraktiga utseende och inställsamma sätt. Men den gamla fröken trodde människor om gott och tog Margrets smil och fjäsk för äkta vara. Fröken hade sitt eget hushåll på övre våningen i herrgården och hade därför tillfälle att bära mycket smått och gott till sin fästman, den avdankade knekten Lars Rak, som bodde hos sin mor i hennes fattigstuga i närheten. För övrigt sades det, att han hade ett och annat otalt med rättvisan, lat och tjuvaktig som han var. Margret brukade ibland snoka i sin omisstänk-samma matmors lådor i sekretären, där en myckenhet dyrbara nipper och smycken förvarades. Nyckelns gömställe i den stora vassen på bordet fann hon snart. Lars Rak kunde inte förstå vad den gamla fröken skulle ha allt detta till, så gammal som hon var, pengar hade hon ju också i överflöd liksom de, som en gång skulle ärva henne. Innan Margret visste hur det gått till, hade hon låtit över-tala sig att vara med om att råna sin fröken, och om det inte gick på annat sätt även mörda henne. En gång då den övriga familjen var bortrest och tjänarna delvis tagit sig lite ledighet, ansåg Lars Rak tiden mogen för handling. Den natten mördades fröken. Mordvapnet var en stor nyckel, som återfanns nerblodad på sekretären i sovrummet. Alla lådor var utdragna och plundrade. De båda kumpanerna, som inte gett sig tid till att sopa igen några spår alls, var då dådet upp-täcktes försvunna med sitt byte. Men deras frihet blev ej lång.

Signalement på både brottslingar och tjuvgods utskickades till grannstäderna, och då Lars Rak skulle avyttra en dyrbar

27 november 1839: **JAN LARSSON avrättad i Väse (Värmland) 27 novem- ber 1839:**

”Carlstad den 27 November. Den för föräldermord dömd genom tidningarne bekante Jan Larsson från Glumserud, som efter tvenne till Kongl. Maj:t ingifvna nådeansökningar, den ena af honom sjelf, den andra af hans far, fått sin dom så vida mildrad, att han befriades från högra handens afhuggning och från stegling, men skulle på afrättsplatsen nedgrävas, affördes härifrån Onsdag, för att undergå sitt straff.

Sedan han om natten förvarats i hemmanet Thorsgården, och Thorsdagsmorgonen emottagit Nattvarden i Väse härads kyrka i närvaro af en sammanskockad folkmängd från kringliggande socknar, blef han afrättad samma dag på Väse härads avrättningsplats, belägen emellan We och Rudsberg. Ehuru han visade sig beredd till döden tycktes han dock ej röja någon ånger öfver sin begångna gerning, hvilken han först bekände för Härads Rätten, men sedermera enständigt förnekade. Detta förnekande tycktes slutligen hafva blifvit hos honom en fix idé, så mycket förklarligare, som han var i rusigt tillstånd, då han förgiftade maten för sina föräldrar, och hvaraf, såsom bekant, blott modran dog.

Bränvinet och en försummad upfostran hade hjälpts åt att störta denne 25 årige man, född i förmögna vilkor, i dess elände. Begge föräldrarnes begifvenhet på starka drycker och daglig osämja, samt hårdhet emot barnen, hade hos honom mot dem väckt hat och förakt, och inledt honom uti ett oregelbundet lifnadsrätt. Härvarande fängspredikant, som beredde honom till döden, fann honom äfven saknade nödvändigaste kristendom-begrepp, hvilket man mindre bordt vänta af en person, som blifvit admitterad till H. H. Nattvard, hvilket dock vederbörande Presterskap ej lärer beviljat honom, förrän han läst dertil i 3:ne år, och man misströstade att kunna bibringa honom mera kunskap.”

(Aftonbladet, Tisdag 3/12 1839)

Meddelat av Christian Schrepper, Essen, Tyskland.

halskedja blev han fasttagen. Han var inte sen att yppa Margrets vistelseort och snart var även hon inom lås och bom. Båda skyllde på den andre, och ingen tog på sig att ha mördat fröken. Domen blev för båda dödsstraff. Lars Rak tog sig själv av daga i häktet, där han hängde sig, men Margret blev i ett av århundradets första år avrättad vid Midskogstallen. Vid själva avrättningsplatsen hade hon satt sig till häftigt motvärn, skriket och kastat sig, så att bilan träffat snett över hakan, som följt med kroppen.

Men nu var det Jan på Skogen, som skulle avrättas. Folkmassan tätnade mer och mer, och timmarna skred långsamt fram. Då skjutsarna äntligen anlände, var

det nog ingen bland den stora folkmassan som ej sträckte på halsen för att se hur Jan skulle reagera inför dramats sista akt. Det var en tillsynes oberörd ung man, som med förbundna ögon sakta kom gående med läkaren och prästen bredvid sig och omgiven av vakt.

Prästen läste bibelspråk för den dödsdömd ännu då de tillsammans stod framför stupstocken, men intet tecken till rörelse förmärktes hos Jan, där han liksom drog sig ifrån prästens välmenta enträgenhet. Den hemska akten var snart över, varefter folkmassan småningom skingrades. Men många gick ända fram till stupstocken för att riktigt få sitt lystmäte av sensation stillat, och de ”kloka”

Adelsättlingar med namnet Wester

Undertecknad, som i synnerhet är intresserad av furstliga och adliga ätter, samt ofrälse ättlingar av dessa, söker ättlingar till makarna *Lars Magnus Wester*, född 1754 12/10 i Ånsta fs, Närke, död 1801 19/2 i 11:e roten, Karlstads sfs, Värmland, landskamrerare i Värmlands län, och *Maria Magdalena Uggla* (adliga ätten No 100), född 1750 8/5 i Krokstad, By fs, Värmland, död 1826 24/8 i Staden N:ris 173-175, Karlstads sfs. Makarna, som gifte sig 1783 19/8 i Ö Bro-säter, Bro fs, Värmland, hade såvitt jag kunnat utröna fem barn:

Karolina Gustava Wester, född 1786 7/10 i Karlstads sfs, bosatt i 11:e roten, Karlstads sfs ännu 1801, men är därefter försvunnen.

Karl Georg Wester, född 1788 1/6 i Karlstads sfs, bosatt i 11:e roten, Karlstads sfs ännu 1801, men är därefter försvunnen.

Adolf Maurits Wester, se nedan.

Lars Magnus Wester, född 1792 25/6 i Karlstads sfs, bosatt i 11:e roten, Karlstads sfs ännu 1801, men är därefter försvunnen.

Ebba Maria Wester, född 1794 29/6 i Karlstads sfs, bosatt i 11:e roten, Karlstads sfs ännu 1801 och i Staden N:ris 173-175, Karlstads sfs senast 1810-1814/1819, struken ur hfl, utan anteckning om varför.

Ovanstående *Adolf Maurits Wester*, född 1789 19/9 i Karlstads sfs, död 1856 24/6 i Staden No 115, Karlstads sfs, kapten, RSO, Gmtf. Gift med *Katarina Magdalena Rosenberg*, född 1794 14/10 i Marstrand, Bohuslän. Hon flyttade som änka från Staden No 115, Karlstads sfs 1857 22/8 till Stockholm.

Dessa makar hade sju barn:

Emma Maria Wester, född 1824 5/7 i N Säter, Hammarö fs, Värmland, död 1840 5/11 i Marieberg, Karlstads sfs.

Fredrika Karolina Gustava Wester, född 1826 25/7 i N Säter, död 1829 15/1 i Staden N:ris 173-175, Karlstads sfs.

Sven Adolf Viktor Wester, född 1828 31/3 i N Säter, flyttat från Staden No 115, Karlstads sfs 1853 29/10 till Uppland (sic!), kallas då lantmätare.

Johanna Lovisa Elisabet Wester, född 1831 9/1 i Marieberg, Karlstads sfs, flyttat tillsammans med modern (se ovan) från Staden No 115, Karlstads sfs 1857 22/8 till Stockholm.

Karl Oskar Wester, född 1832 11/12 i Staden No 173, Marieberg, Karlstads sfs, död därstädes 1833 16/6.

Herman Maurits Wester, född 1834 2/7 i Staden No 137, Marieberg, Karlstads sfs, flyttat från Staden No 115, Karlstads sfs 1857 30/11 till Göteborg, kallas då handelsexpedit.

Axel Edvard Wester, född 1835 24/10 i Staden No 173, Marieberg, Karlstads sfs, flyttat från Staden No 115, Karlstads sfs 1857 22/8 till Linköping, kallas då underlöjtnant.

Alla med upplysningar om ovanstående personer och deras ättlingar ombedes höra av sig. All information är av intresse!

Johan R:son Sjöberg
Styrborgsgatan 16
652 27 Karlstad
e-post: johan_rson_sjoberg@yahoo.se

försåg sig med stickor från stupstocken eller hade de en trasa i handen till att doppas i blodet, som runnit ut på marken, ty sådant blod ansågs nyttigt till både gott och ont.

På kvällen samma dag kom ett bud till Lars på Skogen med underrättelse om att hans son Jan nu sonat sitt brott med döden. Inne i byggningen fanns dock endast de yngre barnen och tjänarinnorna. Husfadern och de äldre sönerna satt i drängstugan och spelade kort tillsammans med drängen.

När man hör de gamla skildra sådana detaljer undrar man inte så mycket över, varför Jan var den han var. Äpplet faller o.s.v. I våra upplysta tider hamnar sådana som han på sinnessjukhusen.

Jans yngre bror, som efter faderns död blev bonde på gården, vart genom sin enfald och dumhet till en visa över hela trakten.

Jan på Skogen var den siste, som avrättades vid Midskogstallen, som ej mer blev skådeplats för dylika hemska scener. Numera är det den mest idylliska plats man kan tänka sig med mjuk grönska, bär och blommor, och fågelsången tonar sommaren lång över mördarnas gravar i Blåkärrret. Men i folkminnet lever ännu fasan för platsen som man i gamla tider gruvade sig för att fara förbi nattetid. Enligt folktron brukade personer, som ljutit ond bråd död "gå igen". Även på Skogen spökade det. En bondson från en grannby, som en natt red förbi gården på väg till gästgivaregården på s.k. hållskjuts, berättade att han i det klara månskenet sett en stor, svart gris, som med hemska grymtningar lufsade runt gårdsplanen, och det är självklart att mannen inte stannat för att närmare utreda sammanhanget.

Den tidigare omnämnda jungfrun

Maja gifte sig omkring 1840. Hennes dotter, som uppnådde hög ålder, brukade på äldre dar återge moderns berättelse om hur den mördade matmoderns vålnad som visade sig, precis så som hon var i livstiden och likadant klädd som den ödesdigra dagen gick hon omkring i rummen, vridande sina händer liksom i ångest. Ibland vaknade Maja vid att matmodern stod lutad över hennes säng.

De gamla ville hålla före att det ju inte var så underligt om den stackars mördade kvinnan ville tillbaka och se den plats, där hon väl tycktes ha en hel del o gjort vid det hastiga uppbrottet.

Anna Östergård

Publicerad i Värmlandsbygden fredagen den 31 januari 1948 sidan 4

Sammanställt av Sigvard Boström

Debatt:

Värmlandsjubileet en fest – mycket tack vare Erik Gustavson

Undertecknad reste tillsammans med drygt hundra andra till Minneapolis i slutet av april för att fira 50-årsjubileet av den gåva som Värmlands socknar skänkte till American Swedish Institute 1952. Organisatören för den fantastiska gåvan var Sigurd Gustavson, sedermera föreståndare för Emigrantregistret. I den traditionen växte nuvarande föreståndaren och sonen Erik Gustavson upp, och för samtliga av oss som var med till Amerika framstår det stora arbete som Erik och personalen på Emigrantregistret la ner, som värd all aktning och respekt. Jag, som hade ansvaret för de artistprogram som visades under veckan, kan bara mot bakgrund av dessa positiva minnen uttrycka min förvåning över den kritik som Carl-Johan Ivarsson ger Erik Gustavson i en artikel i förra numret av denna tidning. Jag är väl medveten om att samma resa kan upplevas helt olika beroende på varifrån man betraktar den och med vilka förväntningar man genomför den. Jag vill därför inte träda i någon form av polemik med Carl-Johan om rätten till hans upplevelser, men känner ändå att det är viktigt att förmedla mina erfarenheter som helt skiljer sig från hans.

I genomförandet av ett sådant här projekt ingår många olika delar som planering och finansiering, att skapa ekonomi för ett så stort projekt. Det var inte många som trodde det var möjligt, men ett idogt lobbyarbete av framförallt Erik Gustavson grundlade finansieringen och gjorde resan möjlig. Sedan måste det ordnas bostad åt alla, med allas olika behov (familjeboende, hotell, släktingar och vänner). Alla hade sina behov och att planera efter dessa kräver hög kompetens i logistik. Det hade reseledningen.

I förberedelsearbetet ingick också planerandet av program, och det arbetet hade pågått nästan i ett halvt år då resan startades. Det var många frågor som skulle besvaras. Vilka bör man ta med? Vad är viktigt att visa av Värmland? Kultur, utbildning, forskning, närings-

liv och en hel mängd andra aktörer som tillsammans skapar bilden av Värmland måste vara representerade och presenterade på ett intressant sätt då vi kommer till Minneapolis.

Alla dessa frågor hade processats och då vi satt i flygplanet på väg över Atlanten och det kändes som om vi hade 90 % av projektet genomtänkt och planerat. Samtidigt visste vi också att ett projekt som det här förutsätter en förmåga till stor improvisation om man vill nå framgång. Vi ville det, och då vi mötte ledningen för American Swedish Institute var det viljan att tillmötesgå deras behov som först och främst styrde oss. Naturligtvis uppstod det i det fysiska mötet oss emellan en hel del nya frågor som ingen tänkt på och det uppstod även idéer som det var viktiga att genomföra och som ytterligare skulle lyfta kvalitén på programmet. Skulden till detta är verkligen inte intressant att diskutera och den var definitivt inte Erik Gustavsons. Det viktiga att konstatera är att alla program genomfördes och att publiken var mycket uppskattande. Det var många i den flertusenhövdade publiken (publikrekord för landskapsdagar) som hade svårt att hålla känslorna stängna.

En sådan här resa har också olika jobbsposter som verkligen ingen i projek-

tet kan anklagas för. Jag tänker på den container som skulle ha stått på Institutet då vi kom fram, men som på grund av amerikanska tullbestämmelser blev stående en vecka för länge på transportfirmans lager i Chicago. Det var inte vårt fel men den skapade många olika logistiska lösningar innan den kom torsdag eftermiddag, drygt ett dygn innan allt skulle vara på plats och jubileet öppnat för publik. Det var fantastiskt och se hur alla fixade sin del i arbetet och att ingen klagade.

En annan besvärlighet var vädret, på öppningsdagen började det att snöa och hela underhållningsprogrammet hölls utomhus, där fanns även hantverkare och turistråd. Jag hörde ingen klagan, inte ens den månghövdade publik som tappert satt kvar i snövädret och tittade på våra föreställningar. Tapprast kanske ändå Gundegabaletten var som genomförde sitt program barfota och med tunna tyllkostymer. Men det var ingen heller där som klagade och jag tror att alla kände stor tacksamhet över dem som gjort resan möjlig, trots vissa svårigheter, framförallt Erik Gustavson. Tack Erik, för din insats och jag hoppas att vi snart kan samarbeta i nya projekt.

Leif Persson
koordinator och artistansvarig.

Svar direkt:

När man sitter framför datorn och skriver sina rader till VärmlandsAnor önskar man ibland få veta vad egentligen läsarna tycker. Man kan undra om tidningen då trycks i 1200 exemplar, eller om det bara är de där tre-fyra som någon gång ger sig tillkänna som läst vad man skrivit.

Jag kunde dock inte ana att några meningar i förra numrets text om Värmlandsjubileet i Minneapolis skulle röra upp känslorna till den grad. Några dagar efter att tidningen kommit ut blev jag uppringd av en person involverad i projektet. Enligt denna person skulle jag genom mitt sätt att skriva ha förstört in-

trycket av hela resan. Mycket annat sades, som jag helst vill förbigå med tystnad.

Nu har också Leif Persson tagit tillfället att ge sin bild av Värmlandsjubileet och speciellt föra fram Erik Gustavson och hans förtjänster för resans positiva resultat.

Att Värmlandsjubileet blev en succé är jag den förste att skriva under på. Det hoppas jag att artikeln i förra numret visar. Jag är också full av beundran inför alla deltagares insatser inom alla områden. Ingen nämnd men ingen glömd.

Det blev dock en hel del strul, men det är viktigt att betona att jag inte be-

Fortsättning på nästa sida

Långflon skulle bli huvudstad

I modern tid har huvudstäder anlagts och vuxit upp ur tomma intet. Jag tänker närmast på Canberra i Australien och Brasília i Brasilien. Även hos oss har sådana tankar funnits. I samband med unionskrisen 1905 skrev översten vid Kronobergs regemente, Johan Gustaf Wikander, ett brev till kronprinsregenten Gustaf, sedermera Gustaf V, innehållande ett förslag till hur den uppkomna situationen skulle kunna lösas.

Sverige och Norge skulle slås samman till ett kungarike Skandinavien med en ny rikshuvudstad Skandia på den plats där Trysilälven/Klarälven rinner över gränsen – med andra ord Långflon. Det här kan man läsa om i Släkt och Hävd 2002:1 i en uppsats om kabinettsskamarherre Fredrik Lagerfelts arkiv av Werner Pursche. Det hade väl varit festligt med ambassader från exotiska länder där uppe i finnmarken uppradade efter älven med personalen huttrande i vintermörkret och förbannande sina respektive utrikesdepartement som förvisat dem till detta köldhål. Men så blev det inte, och tur är väl det.

I samma uppsats nämns även ett koncept till "1908 år Folksång . . . av en 74-åring i Värmland", närmare bestämt en viss C A Rohdin i Säffle. Konceptet hade sänts till Lagerfelt för vidare befordran till kungen. Troligen hade det, av kvalitetsmässiga skäl, stannat hos Lagerfelt.

Lars-Gunnar Sander

skyllt Erik Gustavson för att vare sig ha förorsakat containerns försening eller det usla vädret. Jag försökte att skriva artikeln med färskare intryck från mitt perspektiv, så som jag bedömde det vara av intresse för VärmlandsAnors läsare. Mitt skrivsätt om Erik Gustavsons väl lösa ledarskap var slarvigt, men jag tycker ändå att det fanns en del i övrigt att önska när det gällde planering och information. För det är väl så, att Gustavson som reseledare inte bara har förtjänsten för resan utan också har ett ansvar för de problem som faktiskt fanns.

Höstens program

Arkiv- och forskarkväll

Årjängs bibliotek tisdagen den 24 september kl. 19

Se vidare separat annons.

Skattekurs för släktforskare

Arkivcentrum, Rolf Edberg-salen,

lördagen den 12 oktober kl. 10-15.

Sveriges historia är en skatthehistoria

Skatter, skatter, skatter - men ingen får

Kronans finanser att gå ihop!

Kjell Åberg, historiker och släktforskare från Mellerud, hjälper oss att reda ut begreppen. Missa inte chansen att få lära dig mera om alla de skatter som våra förfäder betalade genom århundradena.

Anmälan senast fredag den 4 oktober

till Studieförbundet Vuxenskolan, tel. 054-221542

Ett samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan

Kostnad 100 kr (inkluderar kaffe och smörgås). Lunch ordnar du själv.

Kvalitet i släktforskningen

Säffle Hembygdsgård måndagen den 21 oktober kl. 19

Arkivcentrum, Bror Almquist-salen, tisdagen den 3 december kl. 19

Samma program på båda ställena!

Register, källhänvisningar, normering....

Vi diskuterar hur vi på olika sätt kan säkra kvaliteten på vår forskning, utifrån förbundets kvalitetsutredning. Tag med eget fika, släktforskningsmaterial och frågor som du vill diskutera.

Nycklar till brukssamhället

Arkivcentrum, Bror Almquist-salen, tisdagen den 19 november kl. 19.

Thomas Kvarnbratt berättar om projektet.

Därefter släktforskarprat under gemytliga former.

Ta med eget fika.

Arkivens Dag

Lördagen den 9 november.

Arkivcentrum. Programmet anknuter till Lokallistoriska föreningens tema

"Värmländska makthavare". Dessutom visning av huset m. m.

Forskarsalen är öppen. Släktforskarföreningen

deltar med rådgivning och bokbord.

För detaljprogram se VärmlandsRötter

Medlemsservice - rådgivning

Varje torsdag under hösten kl. 16-20 finns en erfaren släktforskare från föreningen på plats i Arkivcentrums forskarsal för att besvara frågor och hjälpa med problemlösning.

Nybörjare får hjälp att komma igång med sin forskning.

Vill du vara jourhavande forskare, kontakta ordföranden, tel. 054/872754

Jag hoppas på nya projekt inom området men också på att Värmlandsjubileet blir ordentligt utvärderat. Någon riktig utvärdering har jag inte sett till.

Om det nu blir framtida projekt hoppas jag också att släktforskningen inte blir bortglömd.

Carl-Johan Ivarsson

Släkten Petzälls ursprung

Nr 93

En gren av släkten Petzäll utvandrade från Lübeck på 1700-talet till Borås, en gren befann sig något senare i Gusum, Ringarums socken, Östergötland, i en knappålsfabrik där.

Alla Petzälls var i regel knappåls-smakare. Men den förste Petzäll som kom till Sverige via Lübeck, Christopher Petzäll, var född i slutet av 1500-talet, dock ej i Lübeck, blev stigare vid Salberget och Garphyttan. Där uppskattades hans skicklighet av bergmästare Grissbach, som själv var invandrad tysk från Harz, där man bröt petzmineral till knappålar.

I Riksarkivets "Handlingar angående bergverken" fann jag att nämnde person 1610 befann sig i Värmland, kanske i Filipstads eller Karlskoga bergslager?

I Lekebergs bergslags domböcker

finns inget om Christopher, men vi vet av ett brev från Grissbach till Carl Bonde att han var med om ett slagsmål 1643 och riskerade att dömas från allt. Han hade ett stort hemman i Sutareboda i Tysslinge socken i Närke, och kanske hade grannarna blivit avundsjuka. Men troligen slapp han tilltal och risk att fly till Norge, och fick skydd däremot av Grissbach och riksrådet.

Petzälls har en släktförening, där man har mycket om sin släkt under senare sekler, men ursprunget återstår att lösa. Alla uppgifter om detta mottages med stor tacksamhet!

Ruth Hansson
f. arkivarie på Riksarkivet
Gröndalsvägen 9
134 60 Ingarö
tel. 08/57028239

Som komplement till min farfars antavla (nr 92), publiceras här antavlan över min farmor Anna Andersdotter.

Sten Nyborg

Yxvägen 5

181 47 Lidingö

Vi behöver artiklar och antavlor!

Då och då får redaktören brev, vilket han alltid uppskattar. Ibland innehåller dessa brev artiklar och andra bidrag till VärmlandsAnor. De senaste månaderna har det dock varit ganska tunnslätt med sådana brev. Det finns alltså inte särskilt många artiklar som väntar på publicering. Det innebär också en chans till snar publicering för dig, som kanske länge funderat på att skicka in något men ännu inte kommit "till skott".

Vad kan man då skriva om? Ja, allt som handlar om släkt-, person- eller hembygdsvetenskap och som har anknytning till Värmland är av intresse. Dessa tre genrer är ju ibland svåra att särskilja. Redaktören ansvarar sedan för redigering av artiklarna i samarbete med skribenterna. Redaktören är också tacksam för idéer till tidningen om reportage och annat. Det går bra att skicka in via e-

post. Skickar du med vanlig post och skriver på dator så sänd med artikeln både i utskrift och på diskett, det underlättar redaktörens arbete. Men, det är absolut inte förbjudet att skriva på maskin eller för hand heller!

Nu börjar det också ta på lagret med antavlor till tidningen. Så har du en antavla som du känner för att publicera, så tveka inte utan sänd in! Det behöver inte vara en "färdig" antavla. En publicering kan ju leda till bra kontakter. Om du använder ett släktforskningsprogram så kan du skicka in i listformat. Det går också bra att skicka antavlor via e-post. I tidningen publiceras fem generationer i grafisk form, men i den kommande samlingsvolymen kommer antavlorna att redovisas i listform komplett. Även här så går det bra att använda penna eller skrivmaskin.

Rabatt vid köp och lån av domstolsmaterial från SVAR

SVAR vill uppmuntra forskarna att använda domböckerna. Det finns mycket intressant information i dem, men eftersom de innehåller mycket text tar de naturligtvis längre tid att läsa. För att göra det billigare för forskaren vill SVAR därför pröva följande under i första hand år 2002:

- Vid lån av minst 10 volymer domstolsmaterial förlängs lånetiden från en månad till tre månader för samma pris.
- Vid köp av minst 50 mikrokort domstolsmaterial lämnas 20 % rabatt per kort. Ett mikrokort kostar 18 kr ordinarie pris, med rabatt blir det istället 14,40 kr per kort.
- Vid köp av hel serie domstolsmaterial för ett härad lämnas 25 % rabatt.

[illegible]

Ordföranden har ordet

Nr 94

Som ekonom tillhör jag en yrkesgrupp som ofta får ta emot mycket ovet från olika håll och kanter i alla möjliga och omöjliga frågor. I Angeläget, Släktforskarförbundets informationsblad till medlemsorganisationerna, samt även på förbundets hemsida, öser vår värderade förbundsordförande Ted Rosvall sin vrede över just ekonomerna. Och varför det då? Jo, det är vi som bär skulden för att vissa kyrkogårdsförvaltningar ägnar sig åt blasfemi och slänger gravstenar på soptippen! Ord som respekt och värdighet saknas i våra huvuden när vi med våra kalkyler visar att gravstenarna är olönsamma, påstås det. Några konkreta bevis för att gravstenar verkligen slängs på soptippen eller att det är illasinnade ekonomer som dirigerar ett sådant handhavande lämnas inte. Emellertid måste vi ju ändå konstatera att det finns en oändlig mängd gravstenar som ingen människa vill kännas vid, och fler blir det alltefter som tiden går. Vart skall vi göra av alla dessa? Vi kan ju rimligtvis inte rada upp dem på Västgötsläppen runt Falköping till herr förbundsordförandens glädje. Nej, det är väl här som vi släktforskare har en viktig uppgift att fylla. Våra ansedlar och släktkrönikor bör rätt omhändertagna bli bevarade för all framtid på ett betydligt varaktigare och bättre sätt än gravstenarna med sin knapphändiga uppgifter.

Genline AB fortsätter oförtrutet att lägga ut nya län på nätet. Man får hoppas att bolaget överlever det initialskede som alltid brukar vara ekonomiskt jobbigt för den här typen av innovationsföretag. År 2001 var Kalmar och Östergötlands län klara men försäljningen var inte speciellt lysande, 132 tkr (tusen kronor). När samtliga län är utlagda så skulle i så fall bolagets årsomsättning på basis härav komma att uppgå till uppskattningsvis ca 1 500 tkr. Men förmodligen är detta tal i underkant eftersom många släktforskare antagligen väntar med att anlita Genline tills fler län är klara. Aktieägarna har satsat 4 374 tkr

och långivarna 4 896 tkr i bolaget, tillsammans 9 270 tkr i långsiktigt kapital. Av detta hade man per 31/12 2001 förlorat 2 010 tkr i ackumulerade förluster. Till detta skall läggas ytterligare 3 829 tkr i utvecklingskostnader som aktiverats på balansräkningen. Det är kanske alltför elakt att rubricera detta som "kreativ bokföring", men åtgärden var nog nödvändig för att undgå tvångslikvidation. Lägg slutligen till, att styrelsen och verkställande direktören ej tagit ut någon ersättning eller lön. Mitt grundtips är fortfarande att ett samarbete med SVAR nog vore det bästa för alla inblandade.

Lars-Gunnar Sander

Översänder här min svärmors, Anna Björkman, antavla på mödernet. Samtliga dessa anor var från Värmland eller det intilliggande Grythyttan (Noraskog).

Nils Sundelius
Maltesholmsvägen 125
165 62 Hässelby

Ur andra medlemsblad

Värmlänningar

Dalfolk 2002:2 (Släkt-, Hembygds- och Emigrationsforskarföreningen DALFOLK) Okända släkten av *Elisabeth Thorsell*: bl a nämns Anna Carolina Nilsdotter född 1879 i Lysvik och utvandrad till Amerika 1899.

Medlemsblad 2002:2 (Nordanstigs Bygd och Släktband Forskarförening) Stor-Nisse av *Johan Jangard*: Nils Persson Flodin född 1861 i Treskog och Gunnarskogs socken, en säregen värmlänning i Jättendal där han dog 1919.

Næverkonten 2002:2 (Åsnes Finnskog Historielag) Landpostbud og skyssgutt av *Idar Steinbakken*: Daniel Danielsson född 1860 i Djäkneliden, Södra Finnskoga.

Släkthistoriskt Forum 2002:3 (Sveriges Släktforskarförbund) De värmländska Ehrencronorna av *Gunnar Högborn*

Släkt-Trädet 2002:2 (Nordvärmlands Släktforskarförening) En poet som lärare: Olof Larsson född 1802 på Sunfolk. Berättelse om Hans Amandus Alexandersson f 1846 5/3 i Fjärås och hans ättlingar av *Gunilla Önnberg*.

Övrigt

Diskulogen nr 58 (Föreningen DIS) Om släktforskning i nya folkbokföringen – nu och i framtiden, föredrag av *Björn Sjökvist*, Riksskatteverket.

Hallandsfarares Information nr 55 (Hallands Genealogiska Förening) Något om legostadgan av *Ingemar Rosengren*.

Medlemsblad nr 38 (Lulebygdens Forskarförening) Skatternas historia av *Ulf Artursson*.

Runar 2002:1 (Østfold Historielag) Kilderegistrering i regi av Østfold Historielag: svenskinvandring. Kilderegistrering i DIS-Østfold av *Anne Marie Sandhaug*.

Släkthistoriskt Forum 2002:3 (Sveriges Släktforskarförbund) Att forska efter levande släkt av *Mats Billgren*. Valloren –myt och verklighet av *Maj-Britt Nergård*. En dag bland hyllorna hos GF av *Hans Egeskog*.

ÖGF-Lövet nr 69 (Östgöta Genealogiska Förening) Att forska om soldater – en liten handledning av *Elisabeth Leek*.

Upprättad för Lovisa Eriksson, f. 1853 i Solberg, Nedre Ullerud					sv-mm t. Nils Sundelius. Orter i (S) län om inte annat anges	
Antavla nr 094	Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63		
Nr 2, <u>fär</u> Eriksson Anders Bonde f. 1817 Ne Ullerud, Solberg d. 1888 Ne Ullerud, Solberg g. 1852	Andersson	Jönsson, Anders. Bonde	Månsson, Jöns	Andersson, Måns. Bonde	1681, Ne Ullerud - 1763, Ne Ullerud	
	Erik	f. 1765, Ne Ullerud, Håberg	1726, Ne Ullerud - 1799, Ne Ullerud	Jönsdotter, Margareta	1689, Ne Ullerud, Uved - 1764, Ne Ullerud	
	Bonde	d. 1843, Ne Ullerud, Solberg	Nilsdotter, Lisa	Larsson, Nils. Bonde	166(9) - 1736, Ne Ullerud, Nolsjö	
	f. 1795	g. 1789, Ne Ullerud	8	Nilsdotter, Ingrid	1689, Ne Ullerud, Berg - 1764	
	Ne Ullerud, Solberg	Ersdotter, Ingeborg	Larsson, Eric	Andersson, Lars. Bonde	1703 - 1773	
Ne Ullerud, Solberg d. 1850 Ne Ullerud, Solberg g. 1816, Ne Ullerud 4	d. 1850	f. 1764, Ne Ullerud, Högberg	1738, Nyed, Backa - 1798, Ne Ullerud	Eriksdotter, Kerstin	1706, Nyed, Backa - 1797, Nyed, Västby	
	Ne Ullerud, Solberg	d. 1826, Ne Ullerud, Solberg	Nilsdotter, Ingeborg	Nilsson, Nils. Bonde	1700, Ne Ullerud, Hedås - 1771, Ne Ullerud	
	g. 1816, Ne Ullerud 4		9	Jönsdotter, Kerstin	1704, Ne Ullerud, Högberg - 1770, Ne Ullerud	
	Håkansdotter	Bengtsson, Håkan. Bonde	Månsson, Bengt	Andersson, Måns. Bonde	Se nr 32	
	Lisa	f. 1763, Ne Ullerud, Berg	1715, Ne Ullerud - 1774, Ne Ullerud	Jönsdotter, Margareta	Se nr 33	
Nr 1, <u>ansökare</u> Eriksson Lovisa Christina f. 1853 Ne Ullerud, Solberg d. 1940	f. 1793	d. 1822, Ne Ullerud, Berg	Håkansdotter, Birgitta	Nilsson, Håkan. Bonde	1691, Ne Ullerud, Berg - 1750	
	Ne Ullerud, Berg	g. 1790, Ne Ullerud	10	Månsdotter, Ragnilla	1688, Ne Ullerud, Berg - 1759, Ne Ullerud	
	d. 1859	Persdotter, Caissa	Olovsson, Per. Bonde	Bengtsson, Olov. Bonde	1721, Ne Ullerud, Berg - 1767, Ne Ullerud	
	Ne Ullerud, Solberg	f. 1771, Ne Ullerud, Berg	1747, Ne Ullerud, Berg - 1787	Persdotter, Kerstin	1713, Grava - 1764, Ne Ullerud, Berg	
		d. 1838, Ne Ullerud, Berg	Olsdotter, Lisken	Bengtsson, Olov. Bonde	1718, Väse, Backelid - 1782, Alster	
Björkman Johannes A Landskanslist Nr 3, <u>mor</u> Jönsdotter Carolina f. 1826 Alster, Mellsjö d. 1898 Ne Ullerud, Solberg	5	11	1745, Alster - 1821, Ne Ullerud, Berg	Svensdotter, Gunla	1711, Alster, Nybacka - 1773, Alster	
	Andersson	Jönsson, Anders. Bonde	Nilsson, Jonas. Bonde	Larsson, Nils. Bonde	1688 - 1744	
	Jonas	f. 1756, Alster, Mellsjö	1718, Alster, Mellsjö - 1773	Svensdotter, Maria	1694, Alster, Forsnäs - 1767, Alster, Mellsjö	
	Bonde	d. 1847, Alster, Mellsjö	Månsdotter, Catharina	Andersson, Måns. Bonde	1684 - 1762	
	f. 1793	g. 1785, Alster	12	Månsdotter, Britta	1697 - 1772, Nyed, Sågen	
Alster, Mellsjö d. 1827 Alster, Mellsjö g. 1817, Alster 6	Alster, Mellsjö	Nilsdotter, Katarina	Larsson, Nils. Bonde	Nilsson, Lars. Bonde	1704, Alster, Snårstad - 1778, Alster	
	d. 1827	f. 1766, Alster, Snårstad	1728, Alster, Snårstad - 1795	Nilsdotter, Ingeborg	1705, Alster, Mossstorp - 1776, Alster	
	Alster, Mellsjö	d. 1816, Alster, Mellsjö	Andersdotter, Annika	Larsson, Anders. Bonde	1705, Nyed, Gaperud - 1743, Ö Fågelvik	
	g. 1817, Alster 6		13	Larsdotter, Catharina	1719, Ö Fågelvik, Flatvik - 1792, Ö Fågelvik	
	Olsdotter	Pettersson, Olov. Bergsman	Magnusson, Peter. Bergsman	Jansson, Magnus. Bergsman	1714, Grythyttan(T) - 1774	
f. 1826 Alster, Mellsjö d. 1898 Ne Ullerud, Solberg	Stina	f. 1776, Kroppa, Herrhult	1747, Grythyttan(T) - 1796, Kroppa	Olsdotter, Carin	1710, Grythyttan(T) - 1773, Grythyttan(T)	
	f. 1798	d. utomlands	Matsdotter, Stina	Jonsson, Mats. Skräddare	1709 - 1786	
	Kroppa, Herrhult	g. 1797, Fårnebo	14	Nilsdotter, Stina	1717, Kroppa, Hornkullstorp - 1800, Kroppa	
	d. 1879	Andersdotter, Anna	Jonsson, Anders. Bergsman	Olsson, Jöns. Bergsman	1701, Fårnebo, Persberg - 1736, Fårnebo	
	Alster, Mellsjö	d. 1777, Fårnebo, Persberg	1728, Fårnebo, Persberg - 1797	Nilsdotter, Karin	1701 - 1782	
3/10-2000		7	15	Nilsdotter, Ingrid		
				1746 - 1814, Fårnebo, Persberg		

Boktips

Bernhard Granholm: Parmål Värmland

545 mål ur domböckerna rörande lönskalägen, hor och tidelag. Granholms Arkivtjänst HB, Grums 2001. Beställes från författaren, tel. 0555-61153 eller e-post bgm.arkiv@telia.com

Häftet omfattar 81 sidor och enligt förordet utgör det ett utdrag ur ett urval av målen från respektive häradsrätt eller rådhusrätt. Rubrikerna på målen är i regel satta efter anklagelsen och är inte alltid en beskrivning av vad som verkligen hänt. Presentationsformerna och förkortningar beskrivs på ett bra sätt. Dominerande källor redovisas elegant och överskådligt. Innehållsförteckningen som är mycket redig omfattar 10 sidor och upptar varje i häftet ingående mål med sidhänvisning.

De härader som ingår är Nyed, Ölme, Väse, Visnum, Kil, Karlstads Tingslag, Grums, Gillbergs, Näs, Jösse, Fryksdals, Fryksdals nedre, Fryksdals övre, Karlstads RR och Kristinehamn. För att rubriken ovan skall stämma borde detta häfte ha innefattat de saknade häraderna bl.a. Nordmarks, Älvdals, Färnebo och Karlskoga härad.

Det jag saknade mest var en förklaring till och skillnaden mellan olika benämningar som t.ex. lönskaläge-hor, enfalt hor- tvefalt hor, hävdad - rätt. Man letar naturligtvis efter om ens egna släktingar förekommer i häftet, vilket naturligtvis var fallet. Då upptäckte jag i parlistan ett fel på pigans förnamn vilket tyder på att man ej kontrolläst.

Det är av kuriositet att få en inblick i att det även på 1700-1800 talet fanns en omoral som straffades rätt hårt jämfört med dagens syn på samma sak. I slutet av häftet finns ett index 1700, ordnat i alfabetisk ordning och en parlista ordnad i mål nummerordning. Indexet hän-

visade till sidnummer men är förmodligen inte kontrolläst då flera hänvisningar inte återfanns.

Parlistan kan liknas vid ett osorterat personregister. De män som frikännts var ej upptagna i parlistan. De kunde ha varit med där med en notering om att de frikännts. Och då kunde parlistan också ha varit sorterad på mannens namn. Då hade man fått ett bra personregister.

Björn Grindegård

Kenneth Larsson: Ekelund från Skattebol i Ny

Ancestor förlag, Mangskog 2002. ISBN 91-973752-4-1. 272 sidor, A4, spiralhäftad, person- och ortregister. Pris 300 kronor. Beställes från Kenneth Larsson, Slobyn, Lyckan, 671 95 Mangskog. Tel. 0570-91405 eller e-post kenlar@algonet.se

Kenneth Larsson har slagit till igen! I hans verkförteckning finner vi sedan tidigare fem släktböcker, tio årsböcker om hemman i Mangskog och många års verksamhet med uppdragsforskning. Denna gång har han utrett Ekelunds-släkten från Ny socken i Jösse härad. Stamfadern Anders Nilsson Ekelund var född 1641 i Lunden, Kölabys socken, Redvägs härad, Västergötland. Han blev kronolänsman i Jösse härad och avled 1703 i Kyrkebyn, Arvika socken. Av de sju barnen, alla söner, blev två präster, en kronolänsman, en bonde och nämndeman och en bruksbokhållare. Två avled i unga år. Det var sonen Olof Andersson Ekelund som blev bosatt i Skattebol i Ny socken. Titeln är alltså lite missvisande för hela släkten. Boken omfattar alla kända ättlingar till Anders Nilsson Ekelund.

Ekelundsättlingarna uppvisar en stor spridning både socialt och geografiskt. En hel del ättlingar finns inom borgerliga släkter och har genom dessa fått

anknytning till adliga ätter. Andra har blivit bönder och bondhustrur i Jösse härads socknar, och av deras ättlingar bor många kvar där än idag. Det är dessa grenar som utretts grundligast.

För anmälaren blev det rena julafton att bläddra och läsa i boken. Tyvärr är jag själv inte Ekelundsättling. Jag hittade dock en mängd släktingar, men också en massa bekant folk i övrigt eftersom många ättlingar finns i min egen favoritsocken Gunnarskog. En del kändisar kan man också hitta. Bland dem finns sångerskan Louise Hoffsten, som också visade sig vara sexmanning till mig!

Det är naturligtvis mycket glädjande att ett sådant här storverk blir tillgängligt för den forskande allmänheten. Några små anmärkningar kan dock göras, som förhoppningsvis kan rättas till i en senare upplaga. Boken har olika titlar på omslag och titelblad, något som jag vet att bibliotekarierna ogillar. Personer med ett fadersnamn som mellannamn har fått sådana namn angivna som efternamn. Förutom att det är missvisande gör det också att dessa personer blir sorterade på fel plats i personregistret. Socknar och församlingar bortom Värmlandsgränsen har i några fall fått fel namn eller sorterats på fel sätt.

Tidigare har Kenneth Larsson ibland varit väl hänsynslös när det gällt att nämna vissa känsliga uppgifter i sina släktböcker, men i denna bok finns endast någon enda sådan etiskt tveksam notis.

Utredningen bygger på den skrift med ättlingar till Anders Nilsson Ekelund som gavs ut 1916 av den originelle komministern Gustaf Karlberg i Älgå. Kenneth Larssons version omfattar över 5000 ättlingar i 1875 tabeller. I verkligheten finns det nog många fler ättlingar, och kanske kan denna utgåva ge resultat i rättningar och kompletteringar till ännu en utgåva, som Kenneth flaggar för i förordet.

Carl-Johan Ivarsson

Jan-Erik Björk: Domböcker från Älvdals hd

Sammandrag av Älvdals härads domböcker 1600-1649. AnCienne Förlag, Källby 2002. ISBN 91-970065-0-5. 144 sidor, A4. Person- och ortregister, kartor m. m. Se vidare annons, sid. 27

Genom domböckerna kan vi "kika genom nyckelhålet" in till våra förfäders värld. För 1600-talet så är dessa domböcker de enda källor som kan ge "kött på benen" när det gäller den tidens värmlänningar. Men domböckerna är också en ofta svårtillgänglig och tidsödande källa. Därför är det så mycket mer glädjande när domböckerna görs mer läsarvänliga genom avskrifter, personregister eller som i detta fall, regeståtergivning eller sammandrag.

Gunnar Almqvist gav ut tre band med sammandrag över Fryksdals härads domböcker från 1600 till 1740. Jan-Erik Björk kom i utforskningen av sin älvdalsläkt till den tid, då kyrkböckerna "tar slut". Då valde han att fördjupa forskningen med domböckernas hjälp, och denna forskning har som han skriver i förordet, berett honom "mången njutning genom åren".

Nu har Jan-Erik, med hjälp av den metod som Gunnar Almqvist använt sig av i sina böcker, gjort sammandrag över samtliga mål vid Älvdals härads ting under 1600-talets första hälft. Serien börjar med vårtinget 1600, och det första målet gäller Lars i Hjältin, som "mökränkt" Kerstin Nilsdotter ibidem. Så blandas stort och smått i en fascinerande fram till hösttinget 1649, då Karin Olofsdotter från Flaten i Järna socken efterlyser sin man Karl Eskilsson, som försvunnit efter en vandring till Värmland. De första 30 åren finns en hel del

Arkiv- och Forskarkväll

Tid Tisdagen den 24 september kl. 19

Plats Årjängs bibliotek

Arrangörer Värmlandsarkiv
Folkrörelsernas arkiv för Värmland
Emigrantregistret
Karlstads Universitet
Värmlands Lokalhistoriska Förening
Värmlands Hembygdsförbund
Värmlands Släktforskarförening

Program En presentation av de samlade resurserna som finns på Arkivcentrum i Karlstad och de utomordentliga möjligheterna att forska om Värmland. Arrangörerna kommer att berätta om sina respektive verksamheter och informera i frågor som gäller forskning och arkiv samt meddela nyheter på området. Forskarföreningarna visar vad de kan erbjuda i form av service och information. Tillfälle till frågor och erfarenhetsutbyte efter presentationerna.

Informations- och bokbord

Välkomna!

Nästa arkiv- och forskarkväll blir i Hagfors senare i höst. Se VärmlandsRötter för mer upplysningar

luckor i serien.

Men Jan-Erik Björk har inte bara gjort sammandrag, utan också bemödat sig om att förklara svåra ord och begrepp och på ett föredömligt sätt gjort en introduktion till materialet och dessutom redovisat sin metod. Det finns en förteckning över nämndemän, liksom statistik över vilka typer av brottmål som förekom. Störst andel (32%) handlar om personliga konflikter, som slagsmål, trätor och

ärekränkning. Naturligtvis finns också både ort- och personregister, liksom kartor över området.

Det blir ett mycket högt betyg för boken, och vi hoppas förstås att författaren får tid och kraft att fortsätta sitt projekt med att också sammanfatta protokollen från 1600-talets senare hälft.

Carl-Johan Ivarsson

ANOR SÖKES

Till ANOR SÖKES tar vi emot frågor om anor och ättlingar från alla, som är medlemmar i en släktforskarförening

662. Jag söker upplysningar om tre män med namnet *Forsberg*, senare utflyttade till **Hedesunda** (X). *Lars Ersson Forsberg*, f 1853-11-26 i **Ekshärad**, död 1888-12-10 i Hedesunda? *Sone Forsberg*, f 1861-06-09 i Ekshärad, *Karl Johan Forsberg*, f 1867-06-05 i Ekshärad, d 1943-01-29 i **Österfärnebo**. Var de bröder? Vilka var föräldrarna och flyttade även dessa till Hedesunda? Var det någon bruksdöd som drev dem mot kusten? Känner någon till något om dessa män så hör gärna av er.

Stig Geber

Grens väg 5

147 63 UTTRAN

Tel. 08-530 307 34

stig.geber@telia.com

663. Jag skulle gärna vilja veta mer om släkten *Sandelin*, vars anfader lär ha kommit med *Ture Bielke* från Isfahan. De uppgifter jag har är gamla och kommer från Lagergrenska samlingen, nu i Värmlands Museums Arkiv. De berättar om *Ture Spahandelin*, som döptes i Tyska Kyrkan i Stockholm och uppkallades, dels efter sin välgörare, dels efter födelsestaden i Persien. I samma källa omtalas kyrkoherde *Ture Martini Sandelinus* i Raumo och Lappo i Finland, som dog 1681. Och jag blir inte klok på om det handlar om samma person. Därför vore jag väldigt tacksam om någon släktforskare med nyare och fräschare uppgifter ville höra av sig antingen för att bekräfta eller dementera samt eventuellt komplettera denna fantastiska historia.

Lite misstänksam blir man ju vid läsningen av Ingvar Erikssons "Nils Bielke (1644 – 1716) – Firad i nådens dagar, fäld i onådens". På sidan 214 berättar han en liknande historia om Nils Bielke, som skall ha hemfört en turkisk pojke kallad *Schabbasch* efter en persisk schah. Denne gosse döptes i Slottskyrkan i Stockholm med både kungen och Nils Bielke som dopvittnen och fick namnet Nils efter sin befriare. Ehrenstrahl målade hans porträtt, där han som stall-

dräng poserar intill en kamel, vilken hade skänkts till Karl XI, som exotiskt krigsbyte. Målningen hänger numera på Drottningholms slott. Av "Svenskt biografiskt lexikon" och Elgenstiernas "Ättartavlor" har jag inte blivit ett dugg klokare. Faktum kvarstår dock, Ture är ett vanligt släktnamn bland Sandelinarna.

Eva Josephson

V Trädgårdgatan 63

611 32 Nyköping

eva.josephson@spray.se

664. Jag söker uppgifter om en smed *Erik Hettström*, förmodligen född 1777-09-08 i **Kroppa** (eller Koppom?) hustru *Lisa Ekman*, född 1781-05-05 ort svårläst, (Raryd?) Värmland. Paret hade 7 barn och var bosatta delar av 1800-talet i Björkborns rote 2, Björkborn, **Karlskoga**. Barn: *Claes Ludvig* f. 1809-09-10, *Stina* f. 1802-09-15, *Carl Magnus* f. 1803-06-25, *Jan Hindrich* f. 1806, *Anna Lisa* 1811-12-20, *Johanna Sopia* 1817-09-11, *Eva Lotta* f 1820-06-16 (flyttade till **Nysund**, gift med soldat *Anders Petter Bild*).

Solveig Gavik

Hede 2851

46395 Lödöse

Tel. 0520-660597

solveiggavik@swipnet.se

665. a) *Jon Elofsson*, bonde och kyrkvärd i Kammersrud, **Stora Kil**, f 1727 30/7 i Kammersrud, d 1809. Hans föräldrar var bonden *Elof Jonsson* och *Kerstin Månsdotter* i Kammersrud. Tacksam för all info om dessa personer.

b) *Jon Elofsson* var g m *Ingeborg Bryntesdotter*, f 1726 6/11, d 1800-1805 i **Stora Kil**. Hon var dotter till *Brynte Eriksson*, bonde i Kammersrud, f 1690, d 1758-1761 och *Kerstin Ersdotter*, f 1701 16/10 i Kammersrud, d 1770 20/2. Vet någon vem som var Bryntes och Kerstins föräldrar?

c) *Lars Andersson*, bonde i Humletorp, **Övre Ullerud**, f 1684 i Kjersterud eller Skogen, **Östra Ämtervik**, d 1756 25/8 i

Humletorp. Hans föräldrar var *Anders Bengtsson* och *Karin Jönsdotter* i Kjersterud eller Skogen. Vet någon något mera om dessa två?

d) *Lars Andersson* gifte sig 1712 m *Margareta Elofsdotter*, f 1686 i Visterud, **Östra Ämtervik**, d 1757 31/5 i Humletorp. Hennes föräldrar var *Elof Persson* och *Karin Persdotter* i **Visterud**. Känner någon till mera om dessa två?

e) *Brita Månsdotter*, f 1720 2/9 i **Östra Ämtervik**, d 1797 29/1 i Humletorp, **Övre Ullerud**. Hennes föräldrar var *Måns Björnsson* och *Marit Andersdotter* i **Östra Ämtervik**. Finns mera info om dessa?

Carl Ove Edenström

Solsundavägen 18

131 46 Nacka

Tel. 08-716 25 80

coelle@telia.com

666. Söker anor för *Olof Persson Kunt/Kundt*, f ca 1741, d 12/1 1794 i Bersbo, Värna (E) och hans hustru *Stina Jansdotter*. Olof var först mästervärd i Forsaström, Gärdserum (E), sedan gruvarbetare i Värna. Deras son *Petter Kundt* föddes 14/6 1766 i **Nysund** (hfl). Kan Olof Persson Kunt/Kundt ha något samband med *Johan Kunt* (1692-1765), mästervärd i Jonsbol, **Visnum** samt *Petter Kunt*, f 1658, d 1698 i Visnum.

Göran Kratz

Albrektsvägen 73

603 50 Norrköping

Tel. 011-188664

667. Kan någon hjälpa mig hitta föräldrarna av en *Dagny Elvira Delia Karlsson*, född i **Arvika** 1892-10-23. Hon utvandrade 1912 via Köpenhamn. Jag skulle vilja veta när hennes föräldrar föddes, deras namn och yrke om möjligt.

Robert Torsten Eriksson

719 South 6th Street

Stillwater,

MN.55082,USA

torsten10@attbi.com

668. Jag söker föräldrar och andra släktingar till *Per Jonsson* född 1842-02-04 i **Norra Finnskoga** och död 1909-01-13 i Orsa Dalarna. Han var gift med *Kerstin Halvardsdotter* född 1837-11-03 i **Dalby** och död 1894-06-16 i Orsa, Dalarna. Per och Kerstin fick sex barn: *Ingeborg* f.1865-03-20, *Halvard* f.1867-06-17, *Jon* f.1870-03-05, *Anders Johan* f. 1872-11-09, *Anna* f.1875-12-21, *Karin* f.1880-10-27 födda i Norra Finnskoga.

Birgitta Back
Ödegårdsgatan 38
587 24 Linköping
Tel. 073-99 59 481
birgitta.back2@telia.com

669. En god vän till mig, vars svärmor var *Agnès Ellionora "Nora" Landegren*, f 16/9 1903 i **Munkfors, Ransäter**, och gift i Östersund, söker upplysningar om "Landegrens orkester". Enligt Nora Landegren (Gustavsson) skulle en bror/nära släkting till henne vara medlem i orkestern, därav namnet. Hennes föräldrar var smältsmeden *Jöns Olofsson Landegren* från Hole i Ekshärad och *Helena Maria Holm (Stjärnlövssläkten)*, f 27/11 1878 i Munkfors, Ransäter. Alla upplysningar är av intresse!

Carin Andersson
Irisgatan 3 B
431 61 Mölndal
Tel. 031- 87 62 57

670. a) Vid studium av "släktingar-till-släkten" har jag kommit i kontakt med *Johanna Jonsdotter*, f 11/1 1849 i Åstorp, **Alster** och år 1873 gift med hemmansägaren *Jonas Andersson* i Brandsbol i samma församling. Johanna var oäkta dotter till pigan *Kajsa Jonsdotter*, men som så ofta saknas uppgifter om faderns namn. Modern, född 26/6 1826 i Skived, **Grava**, förblev ogift och avled 11/12 1852 i samma församling. Jag har ännu inte lyckats hitta Johanna Jonsdotters okände far. Kan någon hjälpa mig?

b) Pigan *Kajsa Jonsdotter* (se ovan) var född 26/6 1826 i Skived, Grava, som dotter till torparen *Jon Nilsson* och hans hustru *Anna Jansdotter*. Denne Jon Nilsson, född 1793 i **Västra Ämtervik** och död 6/2 1858 i Grava (av "frossa") utmärkte sig på flera sätt. Enligt prästens noteringar i husförhörslängderna hade han bl a "tvenne gånger brutit emot sjunde budet" (året efter bröllopet!), bli-

vit "straffad för stöld och lösdrifveri", "pliktat för olöflig brännvinsförsäljning" (vid ting 1840, 1851 och 1853), varit "lönkrögare" samt tillsammans med familjen förvisats från uppehållsorten. Efter hans död noterades om änkan att hon " varit lönkrögarska". Innan jag ägnar mig åt domböckerna vill jag gärna veta, om någon annan har utforskat denne märklige man.

Bror Hermanson
Ängsgatan 6
745 41 Enköping
Tel 0171-361 20
bror.hermanson@swipnet.se

671. Jag söker efter släktingar eller annan information som rör kronofogden *Per Nygrén* och hans hustru *Anna Margaretha Lidberg* i **Karlstad** sam även deras dotter *Laura Cecilia Nygrén*. Den sistnämnda är född 9 oktober 1832 och gifte sig med en häradshövding Sandman och flyttade till Finland.

Christina Glaeser
Hantverkargatan 52, IV tr
112 31 STOCKHOLM
christina.glaeser@stockholmjazz.com

672. 1812 kom *Anders Sand*, f20/9 1791, enl husförhörslängd **Askersunds** landsförs. (T) som trumslagare till soldattorpet No 69 i Örebro Comp. Nerikes reg. Han var enl husfh .längd och generalmönstringsrulla född i **Värmland**, utan närmare angivelse. Om någon känner något om denne trumslagare är jag tacksam för upplysningar. Sand dog 1826 den 18 september av inflammation och feber.

Georg Bellviken
Garlinge Medåker
73296 Arboga
bellviken@telia.com

673. Söker anor för

a) *Hindrik Andersson*, f 1735 i **Långserud**, d 181x, g m *Ingrid Nilsdotter*, f 1745 i Långserud, d 5/4 1813.
b) *Sven Svensson*, f 1742 i **Gillberga**, d 24/4 1811, g 26/12 1793 i Gillberga m *Karin Ersdotter*, f 1759 (1757) i Långserud, d 26/5 1835 i Gillberga.
c) *Nils Andersson Silling*, f 11/2 1780 i **Glava**, d 21/4 1848 i Långserud, g 1/7 1810 i Långserud m *Katarina Hindriksdotter*.

d) *Per Nilsson*, f28/12 1756 i Tjärnebacka, Glava, d 1801, g m *Britta Larsdotter*, f 17/1 1762 i Övre Rud, Glava, d 25/12 1802.

e) *Nils Elofsson*, f2/7 1820 i **Stora Kil** eller **Kila**, g 4/9 1842 i Grava m *Anna Andersdotter*, f 16/4 el. 16/9 1816 i Grava.

f) *Olof Jönsson*, f 10/11 1732 i **Gräsmark**, d 29/6 1800, g m *Kerstin Ersdotter*, f 1733, d 19/4 1801.

Gunnar Leksell
Garvaregränd 1B
776 33 Hedemora
Tel. 0225/12676 eller 0225/41236
e-post: gunnar.leksell@telia.com

674. Jag söker släktingar till *Anders Petter Eriksson* född den 23 okt. 1849 Munkfors, **Ransäters** församling. Föräldrar var *Erik Andersson* och *Maria Olsdotter*. Anders Petter hade minst 2 syskon: *Anna Maria*, född den 4 nov 1852 och *Olof Gustav*, född den 26 jan 1855. I Husförhörslängden står att Erik Andersson flyttade till **Nedre Ullerud** den 10 nov 1856 utan att hustrun följde med då hon var gravid. Detta stämmer också med inflyttningslängden i Nedre Ullerud. Längre än så har jag inte kommit. Jag har inte lyckats hitta familjen igen varken i Ransäter eller i Nere Ullerud. Anders Petter flyttade till USA ca 1900 och tog namnet Jernberg. Frågan är om det kan finnas ättlingar till Anders Petters syskon kvar i Värmland?

Tore Eklund
Prästgårdsvägen 31
669 30 Deje
Tel. 0552-10303.

675. Söker anor till

a) *Jan Bengtsson*, f 1737, bodde i **Ransäter**, där hans son *Sven* föddes 9/9 1782. Enligt hfl AI:1 1777-82 anges Jan och modern *Britta Svensdotter*, f 1694 vara "främlingar". Varifrån kom de?

b) ovanstående hustru *Marit Persdotter* f 17/1 1752 i Åmberg, **Ransäter**. Hennes föräldrar var *Petter Håkansson*, f 25/11 1722, d 1795 i Munkebol, Ransäter, samt *Barbro Andersdotter*, f 5/2 1723, d 25/10 1783 i Munkebol.

Inga Larsson
Jägarnäsvägen 36C
771 42 Ludvika
Tel. 0240-12795

676. En god vän i Finland har bett mig ta reda på allt jag kan om hennes släkting *Erik Johan Carlsson Gutke* född 5 juli 1853. Ska ha kommit från Treskogs bruk,

Föreningens utgivning av böcker och register

Föreningen säljer ett antal publikationer, både egna och medlemmars. Medlemmar som önskar annonsplats för egna publikationer, kontakta ordföranden. Medlemmar får 10% rabatt på föreningens egna publikationer, markerade med *. För angivet pris tillkommer pack och porto. Order som överstiger 500:- skickas per postförskott, övriga faktureras. Egna publikationer kan även köpas direkt hos föreningens sekreterare. Vi rekommenderar beställning via brev till sekreteraren eller e-post till vsff@telia.com. Vid slutförsäljning kan dröjsmål uppstå under trycktiden.

Glava födde

13807 poster
863 sidor delat på tre A4-volymer
10 olika sorteringsordningar och utdrag

Del 1 1696-1817

Del 2 1818-1872

Del 3 1873-1920

Pris per del 220:- *

Register och avskrifter

Bogen

Carl-Johan Ivarsson

Fb, Vb, Db 1850-1920 225:- *

Botilsäter

Arbetsmarknadsprojektet Cresco

Födde 1721-1920 225:- *

Vigde 1721-1920 110:- *

Döde 1721-1920 150:- *

Ekshärad

Mats Hellgren

Födde 1665-1722 200:- *

Födde 1723-1799 140:- *

Förs. bok 1665-1750 200:- *

Eskilsäter

Framtidshuset i Säffle/Reliken,

Födde 1688-1920 225:- *

Vigde 1688-1920 100:- *

Döde 1688-1920 125:- *

Fryksände

Knut Malmström

Födde 1707-1765 225:- *

Glava

Arbetsmarkn. proj. i Arvika

Födde 1696-1817 220:- *

Födde 1818-1872 220:- *

Födde 1873-1920 220:- *

Vigde 1699-1920 175:- *

Gunnarskog

Carl-Johan Ivarsson

Vigde 1688-1920 225:- *

Födde 1688-1799 225:- *

Födde 1800-1842 225:- *

Födde 1843-1871 225:- *

Födde 1872-1920 225:- *

Döde 1688-1843 225:- *

Döde 1844-1920 225:- *

Kila

Gunnar Jonsson

Födde 1640-1817 225:-

Födde 1818-1900 225:-

Vigde 1689-1900 120:-

Bouppt. 1744-1859 60:-

Lysvik

Arne och Moira Linnarud

Fb, vb, db 1692-1793 350:-

Millesvik

Arbetsmarknadsprojektet Cresco

Födde 1688-1920 165:- *

Vigde 1688-1920 70:- *

Döde 1688-1920 100:- *

Norra Råda

Mats Hellgren

Födde 1725-1769 140:- *

Stavnäs

Jan Thimberg

Födde 1687-1775 170:- *

Födde 1776-1850 200:- *

Födde 1851-1920 210:- *

Vigde 1687-1920 300:- *

Döde 1687-1820 300:- *

Döde 1821-1920 300:- *

Sunne

Margit Olsson och Arne Linnarud

Fb, Vb, Db 1669-1736 300:-

Fb, Vb, Db 1737-1758 300:-

Fb, Vb, Db 1759-1774 300:-

Fb, Vb, Db 1775-1793 350:-

Södra Ny

Framtidshuset i Säffle/Reliken

Födde 1738-1920 190:- *

(lucka 1783-1822)

Vigde 1739-1920 110:- *

Döde 1739-1920 125:- *

Vitsand

Kerstin Risberg

Fb, Vb 1824-1860 200:- *

Älgå

KG Lindgren

Födde 1688-1835 225:- *

Födde 1836-1924 225:- *

Vigde 1688-1920 125:- *

Döde 1687-1920 160:- *

Ölserud

Arbetsmarknadsprojektet Cresco

Födde 1754 - 1920 160:- *

Vigde 1754 - 1920 60:- *

Döde 1754 - 1920 100:- *

Östmark

Kerstin Risberg

Födde 1765-1820 240:- *

Ortregister

Gunnar Jonsson

Värmland 70:- ***Dalsland** (ny upplaga) 45:- ***Värmlands Släktforskar-katalog 1999**

202 forskare med över 3600 forskaruppgifter. Litteratur- och arkivtips. Släktutredningar i arkiv och samlingar. Registerförteckning mm. 102 sidor
..... 70:- *

Arbetsvandringar Värmland Härjedalen

under 1800-talet 100:- *

Roger Alderstrand o ABF Härjedalen

Värmländska Antavlor 1-50

Antavlor publicerade i VärmlandsAnor 1990-1997. Totalt över 14 000 anor. Socken- och släktnamnsregister.
..... 140:- *

*Hembygds-
litteratur***En kyrkoherdes vardag Ekshärad 1700-1758**

Mats Hellgren

Andreas och Bengt Piscator, kyrkoherdar, har fört anteckningar om allt som tilldragit sig i prästgården. År 1758 omfattar dag för dag notering. Häftat 186 sid. 150:- *

Ölme Härad's Dombok 1629 - 1650

Axel Em. Löf

Nytryck från 1997. Huvuddelen av materialet utgörs av Ölme härad's dombok. Dessutom finns ett par protokoll från Visnum och Färnebo härader, Varnums kyrkobok för tiden 1645-50, en mantalslängd för Ölme och Varnum 1642 mm. Häftad, 234 sid, person och sakregister.
..... 200:- *

Utnyttja din medlemsrabatt!

Medlemmar får 10% rabatt på alla publikationer som ges ut av föreningen, markerade med *.

Boställen i Säffle kommun

Sven Johansson

Över 7000 namn på herrgårdar, gårdar, torp, backstugor och andra bostadshus. Även skolhus, lanthandlar, kyrkor, missionshus, kvarnar, sågar mm på landsbygd och i tätort. Sorterat efter namn. Med kort beskrivning och koordinater enligt Rikets nät 2,5 gon V 1938. 276 sidor, A4. 170:-

Kvarnarna vid Rottnafallen

Eric Sundell

Kvarnindustrins uppbyggnad från 1600-talet. Teknik, matning, kvarnbeskrivningar, personindex. 110 sidor i häfte
..... 120:- *

Torp och ödegårdar i Ölserud

Maj Olsson m.fl.

Format A4. Plasthäftad med skyddsomslag 60:- *

Torp och ödegårdar i Huggenäs

Gunnar Jonsson m.fl.

Förteckning och beskrivning med kända inneboende över de försvunna boställena i Huggenäs socken. En sammanställning av resultaten från torpinventeringen åren 1994-2001. Ort- och personregister. 36 bilder. 86 sidor A4 100:-

Torp i Botilsäter

Britta Johansson m.fl.

Format A4. Plasthäftad med skyddsomslag 50:- *

*Övrigt***Antavleblanketter**

A3, 6 generationer, 5-pack 15:- *

Nytt från VSF 1984-91

hel årgång 75:-

VärmlandsAnor 1992-98

per nummer 30:- *

hel årgång 100:-

VärmlandsAnor 1999-

per nummer 40:- *

hel årgång 120:-

Råd och tips vid registrering

av kyrkböcker 25:- *

*Annons***Sammandrag av Älvdals härads domböcker 1600-1649**

Häftet innehåller samtliga kända mål vid Älvdals härads ting och är försett med kartor, register, kommentarer och några skattelängder. Priset är 200 kronor inkl. moms. Hertil kommer porto om 30 kronor samt för privatpersoner postförskottsavgift på 37:50 kronor. Leverans inom någon vecka.

AnCienne Förlag

Sjögrässtigen 4

533 73 Källby

Tel. 0510-54 13 04

jan.erik.bjork@gotene.mail.telia.com

Anor sökes

Fortsättning från sidan 25

Gunnarskogs socken, Jösse härad, Värmland. Har sedan utvandrat till Finland. Finns det släkt kvar i Sverige? Vet någon något om hans släkt bakåt?

Susanna Elvebjer

Stationsvägen 39

141 40 HUDDINGE

fam.elvebjer@huddinge.mail.telia.com

677. Jeg søker Kristen Mortensen 14/7 1839 i Trysil gift med Berte Bredesdatter Skaraholen f. 8/51863 (de har ått oppgitt Uberget som fødested, jeg kan tenke meg at det er Juvberget) i **Norra Finnskoga**, de fikk 4 barn i Trysil, bl. Halvor, Martin og Bertine f 16/12 1863. Når Bertine er konfirmert nevnes Miljumberget, Sverige nær Lutnes i Sør-Trysil. Bertines bror Martin skal ha overtatt foreldrenes hjemsted, de andre barna emigrerte til Amerika. Berte Bredesdatters far skal hete *Brede Andersen Skaraholen*. Dette er de opplysninger jeg har fått fra Amerika, kan noen hjelpe?

Mary G.Tangen,

Nordholt

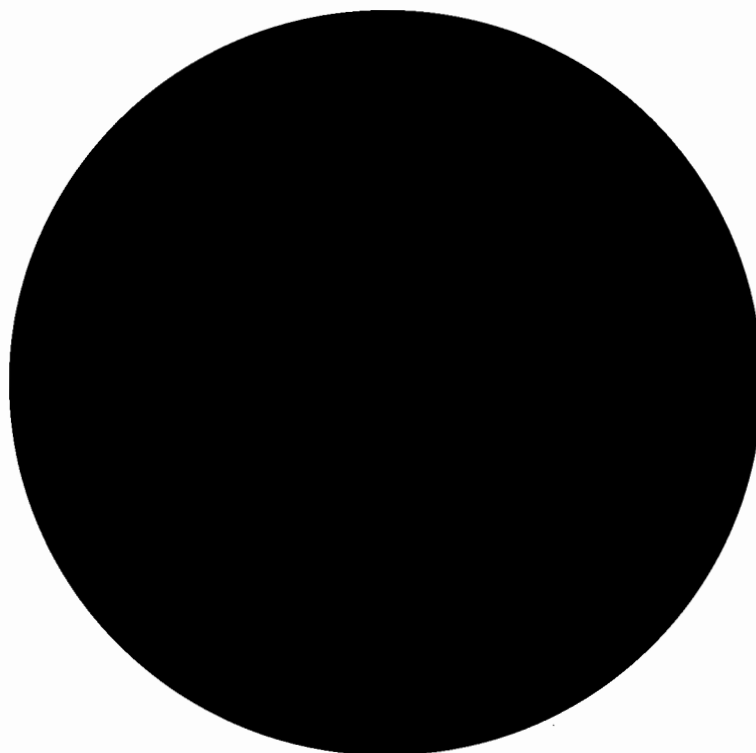
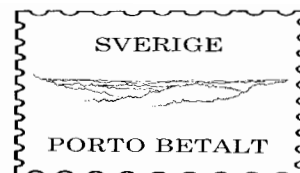
NO 2429-Törberget 20

Tel. 0047-62454717

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning retur med
den nya adressen till:
Värmlands Släktforskarförening
c/o Lars-Gunnar Sander
Norra Berghaget
667 32 FORSHAGA

B

Föreningsbrev

Tryckeri Knappen.
Det är grönt.

Box 2149, Ramgatan 7, 650 02 Karlstad.
Tel 054-22 15 00. Fax 054-22 15 19.
E-post tryckeri@knappen.se. Hemsida www.knappen.se
Miljöcertifierad ISO 14001, Svanenlicensierad